

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. // Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2,50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. // „Slovenski Narod“ velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflijeva ulica šte. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Anglija se pripravlja za odločilen korak

Pred uvedbo splošne vojaške službene obveznosti — Pogajanja z Rusijo pred zaključitvijo — Majski na povratku v London

London, 24. aprila. br. Največjo pozornost zbuja v tujakih političnih krogih najnovejši momenti v pogajanjih z Rusijo in priprave na današnji sejo angleške vlade, na kateri naj bi se proglasila splošna vojaška dolžnost.

Angleški poslanik v Parizu sir Eric Phipps je imel večeraj dopoldne daljša razgovora s francoskim min. predsednikom Daladierjem in zunanjim ministrom Bonnetom. Takoj po teh razgovorih so se iz najzanesljivejših francoskih diplomatskih virov razširile vesti, da je angleški poslanik obvestil francoskega državnika, da namerava angleška vlada danes obravnati in tudi že odobriti ukrepe, s katerimi naj bi se v Angliji uvedla splošna vojaška dolžnost. Chamberlain je prišel do prepričanja, da bo le tedaj mogoče zagotoviti evropski mir, če bo Anglija z največjo naglico uvedla vojaško dolžnost in povečala število svojih učinkovitih vojnih sil, da bodo povsem enake francoskim. Organizacija prostovoljske armade sicer zadovoljivo napreduje, vendar pa je nagli razvoj položaja v Evropi tak, da so potrebni najhitrejši ukrepi. Sicer bi se s prostovoljsko armado dosegli isti uspehi, vendar pa bi bil zato potreben nekoliko daljši čas.

»Temp« ugotavlja v svojem poročilu o tej stvari, da ne bo uvedba splošne vojaške dolžnosti samo za Anglijo, nego tudi za vse Evrope največjega pomena. Evropa in zlasti države, ki se nagibajo na stran demokratične obrambne skupine, pa tudi one, ki se vztrajajo pri svoji nevtralnosti, bodo namah pomirjene.

Tudi v angleških listih se čim dalje bolj intenzivno pojavljajo zahteve po splošni vojaški dolžnosti. »Sunday Observer« razlaga podrobno v daljšem članku nujno potrebo prisilne organizacije vsega angleškega naroda za primer vojne, katere nevarnost je postala zaradi odklonilnega stališča avtoritarnih držav glede Rooseveltovih predlogov še večja. Vojaška dolžnost naj bi se uvedla za sedaj vsaj v obmejnem okviru, tako da bi bilo mogoče do kraja izvesti tudi organizacijo prostovoljskih oddelkov. Tudi »Sunday Times« razpravlja

o tem vprašanju. List vztraja za sedaj še pri načelu prostovoljne vojaške službe v Angliji, ugotavlja pa, da bi jo bilo treba sprito naglo razvoja dogodkov na kontinentu do skrajnosti pospešiti in izpopolniti, vendar pa računa tudi z možnostjo, da se v danem primeru uvede vojaška službena obveznost. Poslanec Brookmaster namerava v sredo v spodnji zbornici predložiti konkreten predlog v tem smislu.

Medtem je ruski poslanik v Londonu Majski, ki se je dva dni mudil v Moskvi, kjer je Litvinova podrobno informiral o sedanjih pogajanjih z Anglijo in imel večeraj popoldne tudi daljši razgovor z angleškim poslanikom v Moskvi Seesdom, krenil znova v London. Odpotoval je večeraj dopoldne in bo že jutri nadaljeval pogajanja s Chamberlainom in Halifaxom.

Agencija Reuter naglašja, da se bodo sedaj pogajanja lahko zelo pospešila. Računajo, da bodo bržkone še ta teden zaključena. Nedvomno bo angleško-ruski sporazum takoj nato objavljen.

Lord Halifax ameriški javnosti

London, 24. aprila. br. Zunanji minister lord Halifax je sredi govora po radiju ameriški javnosti. V svojem govoru je poudaril, da se je Anglija sedaj dokončno odločila braniti z vsemi svojimi sredstvi svojo svobodo in svoje ustanove. Anglija bo sedaj z vso odločnostjo izvedla ta svoj namen in bo izpolnila svoje naloge, ki jih ima v okviru narodov svojega imperija in na svetu.

Japonsko brodogradništvo na Sredozemskem morju

Pariz, 24. aprila. o. »Journal« potrjuje vesti iz japonskega vira, da bo del japonskega vojnega brodogradništva na Sredozemskem morju. Na merodajnih japonskih mestih pravijo, da so bili manevri japonskega brodogradništva na Sredozemskem morju nameravani že lani, vendar pa se niso mogli izvršiti, ker je bilo brodogradništvo za blokiranje kitajske obale.

Po beneškem sestanku

Komunike o razgovorih jugoslovenskega in italijanskega zunanjega ministra

BENETKE, 24. aprila. br. Jugoslovenski zunanji minister dr. Cincar-Marković je imel večeraj dopoldne svoj drugi razgovor z italijanskim zunanjim ministrom grofom Ciano, po katerem je bil objavljen naslednji komunikat:

V teku razgovorov, ki sta jih imela v Benetkah 22. in 23. aprila 1939 italijanski zunanji minister grof Ciano in jugoslovenski zunanji minister dr. Cincar-Marković, so bila vsestransko proučena razna vprašanja, ki zanimajo v današnjem položaju obe sosedni in prijateljski državi, pri čemer so se upoštevali tudi zadnji dogodki in Albaniji. Ta proučitev je še enkrat potrdila popolno pristranost, ki obstaja v odnosih med Italijo in Jugoslavijo po zaključitvi beograjskega pakta, ki je zavaroval mir na Jadranu kakor tudi spoštovanje medsebojnih interesov, ki so konsolidirani in okrepljeni na vseh področjih in vseh smereh. Oba ministra sta bila soglasna, da se sodelovanje, polno zaupanja, ki obstoja med obema državama ter med Jugoslavijo in Nemčijo, poglobi tako na političnem kakor tudi na gospodarskem polju v svrhu ohranitve miru in zboljšanja pogojev stabilnosti v Podunavju. Kar se tiče odnosov z Madžarsko sta oba zunanja ministra proučila položaj na podlagi nedavnih manifestacij ter sta ugotovila z zadovoljstvom, da so odprle pot h koristnemu sporazumevanju med vlada v Beogradu in Budimpešti.

Opoldne je priredila beneška občina na čast jugoslovenskemu zunanjemu ministru obed, ki so se ga udeležili najodličnejši predstavniki italijanskih oblasti. Popoldne je dr. Cincar-Marković odpotoval iz Benetk nazaj v Jugoslavijo.

Slovo je bilo prav tako pristrano, kakor je bil sprejem, ker pa je bila večeraj nedelja, je bilo pri odhodu zbrano še mnogo več ljudstva. Obale Velikega kanala, mostovi, balkoni in okna so bili polni ljudstva in solske mladine, ki je navdušeno vzklikala in mahala z zastavami. Na kepu pred postajo so bili razvrščeni oddelki mornarice in letalstva. Ko je motorni čoln s Cincar-Markovićem pristal ob kepu, je mornariška godba odsvitala jugoslovensko državno himno. Po pregledu vojaških čast sta se dr. Cincar-Marković in Ciano po kratkem razgovoru poslovila. Ko je vlak ob 15.57 odpeljal s postaje, je vojaška godba ponovno iztonila jugoslovensko državno himno.

V Trst je zunanji minister dr. Cincar-Marković prišel ob 18.15 in so ga na postaji sprejeli predstavniki civilnih in vojaških oblasti, kakor tudi zastopniki jugoslovenskega konzulata.

Povratak v Jugoslavijo

Postojna, 24. aprila. AA. Snoči ob 20. se je vračal iz Benetk preko Postojne jugoslovenski zunanji minister dr. Cincar-Marković s spremstvom. Postaja je bila v jugoslovenskih in italijanskih zastavah, na peronu pa je bila postavljena častna četa 24. pešpolka z zastavo in godbo, kakor tudi oddelki fašistične mladine in milice. Ko se je vlak ustavil, je godba zaigrala jugoslovensko in italijansko himno. Od jugoslovenskega zunanjega ministra so se poslovili tržaški prefekt Rebuta, poveljnik armijskega zbora iz Vidma, divizijski poveljnik iz Gorice, federalni tajnik fašistične stranke, župan Postojne ter drugi predstavniki krajevnih oblasti. Do Postojne sta spremila jugoslovenskega zunanjega ministra tudi poslanik Boško Hristić ter baron Perone Cabano iz protokola italijanskega zunanjega ministrstva. Ko se je vlak pričel pomikati s postaje, je godba ponovno zaigrala jugoslovensko in italijansko himno.

Ljubljana, 23. aprila. AA. Snoči ob 21.30 je prišel v Ljubljano z orientekspresom zunanji minister dr. Cincar-Marković. Z istim vlakom je potoval v Beograd tudi italijanski poslanik Mario Indelli. Takoj, ko se je vlak ustavil, je vstopil v salonski voz ban dr. Natlačen, ki je ostal vse čas postanka vlaka v razgovoru z zunanjim ministrom. Po desetih minutah je vlak odpeljal dalje proti Beogradu.

Obisk madžarskih državnikov v Beogradu

BUDIMPEŠTA, 24. aprila. o. Kot posledico razgovorov madžarskih državnikov v Rimu in jugoslovenskega zunanjega ministra v Benetkah napovedujejo skorajšnji obisk predsednika madžarske vlade Telekyja in zunanjega ministra Csakyja v Beogradu. To bo prvič, da bodo madžarski državniki po svetovni vojni obiskali Jugoslavijo.

Demanti o madžarskih aspiracijah

BUDIMPEŠTA, 24. aprila. br. »Uj Magyar« je večeraj demantiral vesti, po katerih naj bi Madžarska gojila neke aspiracije po Hrvaški. Madžarska vlada, pravi list, lahko da v tem pogledu vladam zapadnih veleval vsa potrebna zagotovila.

Razširjenje protikomunističnega pakta

Tokio, 24. aprila. AA. (Havas) Listi poročajo, da bodo na današnji seji vlade sprejeti važni sklepi o politiki Japonske napram Evropi. Dobro obveščeni krogi smatrajo, da bo protikomunistični pakt še bolj utrjen s tem, da bo dobil definitivno obliko, kar bo bržkone v kratkem objavljeno. Japonska bo ojačila svojo obrambo napram Rusiji. Za primer vojne v Evropi si bo Japonska pridržala gotovo svobodo akcije.

Zanimiva japonska sodba o Rooseveltovih predlogih

Tokio, 24. aprila. br. Angleško pisani list »Japan Advertiser«, ki izhaja v Tokiju, piše k Rooseveltovi poslanici med drugim: »Imejmo kakršnokoli mnenje o tej spomenici, o iskrenosti prezidenta in o njegovi privrženosti miru ne moremo dvomiti. Zato smo prepričani, da bodo vsi Američani, naj bo njih politično prepričanje kakršnokoli, podprli svojega predsednika v njegovem delu za mir.«

List zaključuje svoj komentar z ugotovitvijo, da Hitlerjevemu in Mussolinijevemu stališču in pripornosti, da je še italijanske vlade manj nasproten Rooseveltovi spomenici kakor Hitler.

Angleško brodogradništvo na križarjenju

London, 24. aprila. AA. Reuter poroča z Malte, da bo 32 enot angleške sredozemske mornarice krenilo v sredo na križarjenje po vzhodnem delu Sredozemskega morja. Med njimi so celotna prva eskadra križark razen »Sussex«, nosilec letal »Glo-

Nenaden povratak Hendersona v Berlin

Anglija ne bo spremenila svojega stališča do Nemčije

Berlin, 24. aprila. br. Včeraj se je nepričakovano vrnil v Berlin angleški veleposlanik Henderson, ki je po priključitvi Češke k Nemčiji zapustil Berlin in se na poziv angleške vlade vrnil v London. V nemških krogih je nenadni povratak angleškega diplomatskega zastopnika izzval veliko pozornost. V poučenih krogih za-trjujejo, da bo Henderson takoj stopil v stike z nemškim zunanjim ministrom Ribbentropom ter da je bil poslan v Berlin predvsem za to, da bi takoj po Hitlerjevem govoru poročal angleški vladi o svojih vtisih.

London, 24. aprila. br. Snoči je bilo izdano o povratku angleškega poslanika

Nemške pritožbe proti Poljakom

Berlin, 24. aprila. br. DNB je objavil včeraj celo vrsto vesti, po katerih je prišlo v večjem številu poljskih industrijskih centrov do napadov in izgovorov proti pripadnikom nemške manjšine. Vse te napade je po teh vesteh inscenirala t. zv. »Poljska zapadna liga«. Nemška agencija naglašja, da je poljska kampanja proti Nemcem in Nemčiji zmerom hujska. Poljske oblasti so sicer izdale nekaj ukrepov, ki so se pa izkazali za povsem nezaostne. Glasila nemških manjšin na Poljskem, zlasti v Gornji Šleziji niso smela objaviti nikakega daljšega poročila ali komentarja o 50-letnici Hitlerja. Neka gledališka predstava, ki so jo pripravljali za Hitlerjev rojstni dan, je bila prepovedana. V Lodzu sta izšla tamonajša nemška lista za Hitlerjev jubilej v posebnih izdajah. Zaradi tega je tamkajšnji mestni svet sklenil, da dnevnikom v bodoče ne bo dajal nikakih objav, ki sta jih lista doslej objavljala v obliki plačanih inzeratov. Tudi poljska podjetja so v oglasnem pogledu oba lista bojkotirala, tako da sta morala znatno škodo čiti svoj oglasni del.

Med Poljsko in Nemčijo ni novih pogajanj

Varšava, 24. aprila. AA. (DNB). Politični krogi v Varšavi izjavljajo, da so netočne in brez osnove vesti tujega tiska, da se zdaj vodi neka pogajanja med Nemčijo in Poljsko. Neresnična je tudi vest, da je poljski veleposlanik v Berlinu Lipiski te dni obiskal nemškega ministra za zunanje zadeve v Ribbentropa.

Protiletalska obramba na Poljskem

Varšava, 24. aprila. br. Te dni so poljski listi objavili proglas generala Berbičkega, komisarja odbora za nabiranje prispevkov za protiletalsko obrambo posojilo. General Berbički pravi v svojem proglasu med drugim: »Prebivalci! Duhovno strnjeni okoli svoje ljubljene vojske pod njenim vrhovnim poveljnikom smo odločeni za vsako akcijo in nezadržno korakamo k veliki, močnini

riouse, prvo, drugo in tretje brodogradništvu itd

Gafencu v Londonu

London, 24. aprila. br. Rumunski zunanji minister Gafencu je prišel s svojim spremstvom v London večeraj ob 17.25. Na železniški postaji Victoriji so ga sprejeli zunanji minister Halifax z več uradniki angleškega zunanjega ministrstva, turški poljski in grški poslanik, odpravnik poslova jugoslovenskega poslanstva ter še nekateri drugi diplomati. Po pozdravu se je Gafencu odpeljal v rumunsko poslanništvo. Rumunski poslanik ga je sprejel že v Dovru. Novinarjem ni dal nikake izjave. Gafencu je imel svoj prvi razgovor s Halifaxom dopoldne.

Ribbentropov obisk v Rumuniji

Bukarešta, 24. aprila. AA. Zatrjujejo, da bo nemški zunanji minister Ribbentrop prišel v Rumunijo v teku meseca maja, da vrne uradni obisk Gafencu v Berlinu.

Sklepi švicarskih socialistov

Lausanne, 24. aprila. o. Tu je bil kongres švicarske socialne demokratične stranke, na katerem je bila sprejeta resolucija, ki pozdravlja vse ukrepe zveznega sveta za obrambo samostojnosti in ohranitve integralnosti švicarskega ozemlja. Švicarska socialno-demokratiška stranka izjavlja, da je na razpolago v ta namen švicarski vladi z vsemi svojimi člani. Resolucija naglašja končno, da bo stranka ostala nadalje zvesta borbi za socialne pravice delavskega življa v švici.

Hendersona v Berlin naslednje uradno poročilo:

Povratak poslanika Hendersona v Berlin ne pomeni nove orientacije angleško-nemških odnosov. Poslanik tudi ne odnaša iz Londona nikakega posebnega sporočila za nemško vlado. Glede na živahne diplomatske akcije v vseh evropskih glavnih mestih smatra angleška vlada za nujno potrebno, da je vsak njen diplomatski zastopnik na svojem mestu. Henderson bo imel priliko biti v Berlinu, ko bo Hitler podal svoje napovedane izjave nemškemu državnemu zboru.

Poljski, Oborožitvena mrzlca je zajela ves svet. Narod se oborožuje kakor se nikdar doslej. V tem položaju moramo tudi mi vse žrtvovati za okrepitev svojih obrambnih sil; svoje nebo moramo pokriti z jeklenimi ptici, a svojo zemljo z baterijami protiletalskih topov. To bodi naša prva dolžnost!

Kratka odgoditev za grebških razgovorov

Zagreb, 23. aprila. d. Ob 11.45 je bilo danes izdano naslednje uradno poročilo:

»Predsednik kr. vlade Dragiša Cvetković se je dopoldne ponovno sestal z dr. Mačkom, predsednikom HSS. Sklenjeno je bilo, da se razgovori nadaljujejo po dveh ali treh dneh.«

Smrt kardinala Marinija

Vatikan, 24. aprila. AA. Snoči ob 20.45 je umrl kardinal Marini, upravnik vatikanskih posestev.

„Železna garda“ v Rumuniji še ne miruje

BUKAREŠTA, 22. apr. br. Pred tujakš-njim vojaškim sodiščem se je morala zagovarjati 18letna Simona Katergi, hči uglednega rumunskega trgovca. Obtožena je bila, da je posredovala med berlinskimi krogi in ilegalno »Železno gardo«, ki se zmerom deluje. Pri njej so našli več pištev iz Berlina z navodili za nadaljnje delovanje »Železne garde«. Dekle je bilo obsojeno na eno leto strogega zapor, tri leta pregonstva in veliko denarno kazen.

Borzna poročila.

Curib, 24. aprila. Beograd 10. — Pariz 11.80.75, London 20.86.75, New York 44.8.75, Bruselj 74.95, Milan 23.45, Amsterdam 23.65, Berlin 178.75, Sofija 5.10 Varšava 84. — Bukarešta 3.25.

Politični obzornik

Rešitev hrvatskega vprašanja in zveza z Bolgarijo

Novosadski »Dan« je objavil članek, v katerem zastopa to-le misljenje: »Treba je priti od besed na dela in hitro, pametno in odločno rešiti hrvatsko vprašanje in sicer tako, kakor to odgovarja željam in potrebam večine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pri tem se ne smemo spuščati v malenkosti in formalnosti, marveč je treba paziti samo na bistvo vprašanja. In ko bomo končno rešili ta problem, še ne bo dograjena Jugoslavija. Jugoslavija bo šele potem prava in resnična Jugoslavija, država južnih Slovanov, kadar bodo v njej tudi Bolgari ravnoopravni člani te državne zajednice poleg Srbov Hrvatov in Slovencev. Javno mnenje tako med Srbi, kakor med Hrvati in Slovenci danes zares iskreno in pošteno želi čim tesnejšo zvezo z brati Bolgari. Sodeč po današnjem razpoloženju v bolgarski javnosti, tudi ogromna večina Bolgarov želi čim tesnejše in pristranske sodelovanje s Srbi, Hrvati in Slovenci. Sme-li se v današnjih usodnih časih zamuditi taka dragocena priložnost, ki se morda nikdar več ne bo ponudila? Res je, takoj sedaj je skoraj nemogoče izvesti uedinjenje, vendar pa je mogoče takoj skleniti pogodbo za najtesnejše sodelovanje v obrambi naših skupnih interesov. To bi bilo morda za sedaj zadostno. Kasneje, sčasoma bi verjetno prišlo tudi do realne unije. Takrat bi bila ustvarjena velika država južnih Slovanov od Triglava do Črnega morja, ki bi merila okrog 350.000 kvadratnih kilometrov in bi imela okrog 23 milijonov prebivalcev. To bi bila država, v kateri bi bili ravnoopravni vsi in v kateri bi se Bolgarom ne bilo bati srbske nadvlade, niti Srbov bolgarske ali hrvatske in v kateri bi vodstvo prevzeli tisti, ki je sposobnejši in ki zna pametneje in poštenjeje vladati.« — Tako piše srbski list »Dan«. Ni dvoma, da se z nazorji, ki jih v tem članku razvija imenovani list, strinjajo vsi pravi patrioti pri nas in v Bolgariji, ki žele svojemu narodu srečno in sigurnejšo bodočnost.

Česa je kriva slovanska ideja?

Zagrebski katoliški dnevnik »Hrvatska straža« je te dni priobčil uvodnik »Vzroki nazadovanja katolicizma na Balkanskem polotoku«. Članek nosi šifro S, iz česar bi se dalo sklepati, da je napisal direktor lista dr. Janko Simrak. Članek opisuje borbe bizantinske in rimske cerkve pred več kakor tisoč leti, se na kratko dotakne borbe Grgurja Ninskega za slovansko bogoslužje in zaključuje svoja izjavljanja prave zveze s svojimi prejšnjimi izjavljanji tako-le: »Poled datmatičnega latinskega defetizma so se kasneje vrstili kot povzročitelji nazadovanja katolicizma: bogumilstvo v Bosni, ki je zadalo najtežji udarec hrvatskemu katolicizmu v tej izključno hrvatski in katoliški pokrajini. Izza bogumilstva se je valilo romantično »slovinstvo« mesto hrvatskega Grgurja Ninskega, Tomislava, Krešimira in Zvonimira, potem pa je prišel breznačajni »ilirizem« in končno pa zahajal duše naše inteligence panslavizem, ki je napravil pravo opustošenje v duhovnem pogledu. Vse je okrog sebe zastrupil in zastruplja še danes. Sibi so zavrgli to nezdružljivo idejo, Bolgari je niso nikdar hoteli sprejeti. Samo Hrvate je ta ideja zajela in je zapustila svoje sledove do danes. Panslavizem je zadajal katolicizmu udarec za udarcem, eden težji od drugega... — Uboga slovanska ideja, česa je vsega kriva v očeh takih zasleplencev in brezdolovincev, kakor je St. Samo eno tega modrijana tolaži, da je ta nevarna ideja danes na slovanskem jugu že — spravljen s sveta, saj je med Hrvati — o Slovincih mož sploh ne govori — »zapustila samo sledove, Srbi so jo zavrgli, Bolgari pa je sploh niso hoteli sprejeti.« Pri njem je seveda želja mati misli, toda mož se temeljito moti. Slovanska ideja, ideja slovanske vzajemnosti še vedno krepko živi na slovanskem jugu i pri Hrvatih i pri Slovincih i pri Srbih i pri Bolgarjih in se bo v bodoče razvila, o tem smo prepričani, v oni mogočni faktor, ki bo dajal smer njihovu dejanju in nehanju. In kar se specielno Bolgarov tiče, ki so oddaljeni od nas in ni njih razpoloženje tako znano, kakor pri nas Slovincih, Hrvatih in Srbih, je trditve, kakor »da niso nikdar hoteli sprejeti slovanske ideje«, čisto navadna laž. Morda nima nikjer ta ideja toliko navdušenih spoznavalcev in oznanjevalcev, kakor prev v Bolgariji! Samo en primer: Bilo je v maju leta 1937 v Trnovem, stari bolgarski prestolnici, Na imenadu carja Borisa. V katedrali je bila svečana služba božja. Med svečano liturgijo je metropolit Evtimij s povzdignjenim glasom molil napreje za srečo in dolgo življenje carja Borisa, nato pa za blagopokojnega našega kralja Aleksandra, končno pa za srečo in dolgo življenje kralja bratske Jugoslavije Petra II. in poglavarjev vseh ostalih slovanskih držav. — Vprašamo, ali bi se mogla ta emanacija živega slovanskega čustva dogoditi v deželi, ki po trditvi direktorja »Hrvatske straže« ni nikdar hotela sprejeti slovanske ideje?

Inzerirajte v »Sl. Narodu«!

Mazači v vseh poklicih

Ernest Potrata zopet obsojen, ker je drl bojne korenine in vstavil umetne zobe

Ljubljana, 24. aprila V gospodarskem življenju živimo v dobi pobiranja šumarstva. Na sčernem zborovanju gospodarstvenikov se govori o ogorčenem o šumarjih, ki so postali hudo konkurenca obrtnikom in trgovcem, plačujočim davke. Na nekem zborovanju je govoril celo ugovarjal, da vse tako kaže, da imajo na odločilnih mestih več besede zastopniki šumarjev kot zastopniki legitimnih pridobitnikov. Kratkotrajno, šumarstvo je danes hudo zlo, katerega je pobiti z vso silo. Pa ne samo v obrti in trgovini, tudi v drugih poklicih se je razpisalo šumarstvo. V zdravništvu imenujemo šumarje bolj učinkovito mazače. Mazače preganja seveda tudi kazenski zakonik, kakor preganja šumarje v obrti in trgovini. Mazače je seveda mnogo manj kot šumarjev, ker se mazačev težje prakticira kot šumarstvo. Pa tudi kazni za mazačev so hujše kot kazni za šumarjenje. Čedalje manj je padarjev, ki zdravijo v mestih in na deželi bolne ljudi. Ze obsojeni padarji se navadno pobojujejo, ali pa opravljajo mazačevstvo ne naprej tako previdno, da jim oblasti ne morejo do žvega.

Nepoboljšljiv pa je dentist Ernest Potrata. Po § 262 k. z. je bil že večkrat obsojen, a kljub temu opravlja posle, katerih zaradi nezadostne strokovne izobrazbe ne sme opravljati. Nad njim visi neprestano paragraf 262 kakor Damoklejev meč. Potrata se ne zmeni za zapoved, da se kaznuje z zaporom, kdor zdravi bolnike, ne da bi imel predpisano strokovno izobrazbo. Pri tatovih je tako, da so obsojeni prvič navadno pogojno, drugi nepogojno na dva meseca, tretjič na 6 mesecev, četrtič pa že na robijo. Kazni so čedalje hujše. Potrata doživlja približno enako usodo. Prvič je bil obsojen na majhno kazen pogojno, v soboto pa so mu prisodili že 10 mesecev strogega zapor, nepogojno seveda. Vse kaže, da bo prišel že do robije. To se bo zgodilo tedaj, ko bo imel na vesti tudi življenje kakšnega izmed svojih klientov. Znano je, kako je nevarno zdraviti bolne korenine in podobno. Zastrupljenje je v takih primerih ob nestrokovni ordinaciji kaj lahko. V takih primerih zagroža kazenski zakonik za mazače kazen do 10 let robije.

Dentist Ernest Potrata, ki je pristojen v Skofjo Loko in nima koncesije, je bil obsojen to pot zaradi tega, ker je v decembru lani v Skofji Loki popravil zobe Janezu

Goličiču, ne da bi imel predpisano strokovno izobrazbo. Za nagrado 700 din je Goličič izdelal pet gnilih korenin in mu vdel kar 12 umetnih zob iz neke zlatu podobne kovine. Goličič je kot priča sodniku poedincu dr. Pompetu potrdil, da mu je Potrata naredil nove zobe, tako obtoženec ni mogel ničesar zanikati in sodnik ga je moral spoznati za krivega. Po prestani kazni 10 mesecev strogega zapor se bo Potrata moral vendarle pobojšati.

ODMEV DECEMBRSKIH VOLITEV

Na volitve dne 11. decembra smo že skoraj pozabili. Na sodnji nas obravnave v zvezi s temi volitvami pač še spominjajo na dogodke na dni pred 11. decembrom in po njem. V soboto se je moral zagovarjati pred sodnikom poedincem dr. Pompetom občinski sluga Anton G. iz Kalca. Obtožba, ki jo je zastopal namestnik državnega pravdnika dr. Lučovnik, je trdila, da je G. dne 10. decembra v Gorenjem Logatcu ob priki seje volilnega odbora na hodniku pred volilnim lokalom vpiro več oseb rekel, da je predsednik volilne komisije dr. Karel Faganel kršil zakon. S tem je javno okleval javnega uslužbenca glede utrdnega poslovanja in zagrešil prestop po § 302-II-2 kazenskega zakonika.

Obtožnica ni bilo k razpravi, imel pa je svojega branilca. V preiskavi je obtoženec zanikal, da bi bil izrekel inkriminirane besede. Trdil je, da je rekel samo: To ni prav, mi smo že postavili zapisnikarje, kurirje in stražo.

Obtoženci se je zdelo, da hoče predsednik volilne komisije določiti može, ki bodo zapisovali, prenašali poročila in stali na straži. Vse te sunkije pa je volilni odbor že porazdelil. Obtožba se je naslanjala na priče, ki so lahko potrdile, da je G. res izrekel inkriminirane besede. Sodnik je zaslusil dve priči. To sta bila dva moža, ki sta bila v volilni komisiji. Prvi je svojo prvotno izpoved nekoliko popravil. Izjavil je, da je obtoženec rekel, da je predsednik volilne komisije »nekoliko« prekršil zakon. Za obsojbo seveda ni bilo važno, ali je obtoženec rekel, da je predsednik nekoliko kršil zakon, ali pa je rekel, da je kršil zakon, ali celo, da je kršil zakon »popolnoma«. Tu druga priča se je spomnila, da je padla beseda »nekoliko«. Občinski sluga Anton G. je bil spoznan za krivega in obsojen na 15 dni zapor, a pogojno za leto dni.

Magdinove, dalje poročnika Lukaša br. Willenparta, sodnega svetnika Brana br. Vitka, sodnega zdravnikarja br. Podlogarja, tovarnarja Baranija br. Demarja in druge, ki so s svojim nastopom in odlično igro pripomogli do tako lepega uspeha pri obhodu predstavah. Občinstvo je bilo izredno zadovoljno in je nagradilo nastopajoče z dolgotrajnim odobravanjem. Posebno pri nedeljski predstavi, ki jo je mimo meščanov posetili v velikem številu tudi okoličani, se je navdušenje odobravanja stopnjevalo od slike do slike, zlasti živahnega ploskanja in

odobravanja je bil deležen Švejk ob aretaciji, ko se posavlja od svojega druga Vodiča in se dogovori, da se sestane na vojni točno ob pol 7. zvečer v gostilni pri »Kellhu«. Komedija, ki se zdi za današnje čase spet močno aktualna, je vžgala in smo prepričani, da bodo imeli Vičani, kjer koli bodo se gostovali, popolnoma razprodane dvorane. Dragim gostom se za njihovo bratsko gostovanje zahvalujemo in želimo, da nas v najkrajšem času posetijo, sprejeli jih bomo z veseljem in z odprtimi rokami.

Delo Društva posestnikov novih hiš Za podaljšanje davčnih olajšav za nove hiše v ljubljanski okolici

Ljubljana, 24. aprila V Ljubljani imamo dve društvi hišnih posestnikov: Prvo društvo hišnih posestnikov in Društvo posestnikov novih hiš, ki je imelo včeraj dopoldne v unisoni beli dvorani svoj 4. redni letni občni zbor ob lepi udeležbi članstva. Zborovanje je vodil predsednik Janko Kos, ki je podal tudi izredno predsedniško poročilo. Poročilo je o delovanju društva v njegovih prvih treh in pol letih. Društvo si predvsem prizadeva, da bi bile podaljšane davčne olajšave za nove hiše v ljubljanski okolici, ki je bila priključena pred leti mestni občini, od 10 na 20 let. Občanom bivših občin Moste, Vič in Zg. šiška se godi velika krivica, in društvo ne bo prej mirovalo, dokler ne bo odpravljena. Predsednik je pa dejal, da je v teh bivših občinah okrog 1500 posestnikov hiš, ki najbrž davčnega podaljšanja ne marajo, saj bi sicer pristopili k društvu, ki zagovarja njihove interese.

Tajniško poročilo odsotnega tajnika Korčeca je podal A. Ropret. Lani je pristopilo k društvu 29 članov, odstopilo 6, 11 jih je pa umrlo. Odbor je sklical lani tudi 18 sestankov hišnih posestnikov v raznih krajih in na periferiji, na Viču 2, po 3 v Stožicah, Mostah, Zgornji in Spodnji šiški in po enega v Litiji, Vrhnovi in D. M. v Polju. Pisarna je imela precej dela. V nji je

bilo napisanih 386 davčnih napovedi, 154 prošelj in pritožb, 6 tožb na upravno sodišče in 57 stanovanjskih odpovedi. Društvo je posredovalo v nad 200 primerih, pisarno pa je obiskalo povprečno po 6 do 7 ljudi na dan.

Blagajniško poročilo (blagajnik Žirovnik) izkazuje 9.776 din dohodkov in 9.582 din izdatkov ter znaša prebitok torej 194 dinarjev.

Odboru je bila soglasno podana razrešnica, nakaar je bil tudi soglasno izvoljen naslednji odbor: B. Korčec, Fr. Žirovnik, H. Lobe, A. Ropret, J. Kos, A. Grobeljšek, M. Weber, Fr. Klemenčič kot odborniki ter J. Potočnik, I. Mavec in A. Zupančič kot revizorji. H. Koncu je predsednik poročal se o znižanju obrestne mere pri Drž. hipotekarni banki ter o prenosu posojil iz drugih denarnih zavodov v to banko. Stroški so sicer pri prenosu znatni, toda kdor plačuje obresti po 8 in 9%, mu se vedno kaže, da posojilo prenese.

Temu občnemu zboru je sledil občni zbor Zveze posestnikov novih hiš za dravsko banovino. Navzoči so bili delegati iz Kranja in Ljubljane, druga društva so pa poslala pismene pozdrave ter izjavila, da se strinjajo vnaprej s sklepi zborovalcev. Poročila so bila kratka in stvarna, tako da sta bila oba občna zbor končana v dveh urah.

Včerašnja sportna nedelja V ligi se po včerašnjih tekmah ni ničesar spremenilo Atleti se pripravljajo za srečanje z Julijsko krajino

Ljubljana, 24. aprila Ligaški klubi so imeli včeraj predzadnje kolo prvenstvenega tekmovanja. Rezultati v splošnem niso presenetili, če izvozga moč neprilicovano visoki poraz, ki so ga doživeli Sarajevčani v Skoplju. Stanje tabele je ostalo nespremenjeno, dokončno pa je padla odločitev o nekaterih mestih. Tako je BSK sigurno državni prvak, zagrebški Gradjanski je prav tako siguren drugi in tudi Hašku nihče ne more odvzeti petega mesta. O tretjem in četrtem mestu bo šele odločila tekma med Hajdukom in Jugoslavijo. Iz lige bosta izpadla Zemun in varaždinska Slavija.

Ljubljana je gostovala v Zemunu. Domači so se hoteli še v zadnjem trenutku rešiti izpada, pri čemer pa bi jim moral pomagati skopljanski Gradjanski s tem, da bi včerašnja tekmo s Sarajevčani izgubili. Zgodilo pa se je, da sta Gradjanski in Ljubljana iz srečanja izšla kot zmagovalca. Ljubljana je zaslužen zmagala s 3:2. K rezultatu je znatno pripomogel sarajevski sodnik Dukić, ki je pri stanju 1:0 za Ljubljano priznal Zemunu gol, čeprav žoga ni prešla golove črte. Drugi gol za Zemun je dosegel ljubljanski branilec oziroma krilec Boncelj, od katerega se je zgovalca sta dosegla Grintal 2, Ivan 1.

Hajduk je nastopil v Beogradu nasproti Jedinstvu s pomlajenim moštvom, ki je nudilo dopadljivo igro. Rezultat 1:1 ustreza poteku igre. Bask je z mnogo sreče premagal varaždinsko Slavijo 3:1. Varaždinci so bili popolnoma enakovredni in bi dosegli neodločen izid, če ne bi imeli slabega vratarja.

V Skoplju je domači Gradjanski s silnim naletu pregazil sarajevskega gosta. Končni izid 4:1 je bil dosežen že pred odmorom. V drugem polčasu Slavija ni mogla, kljub prizadevanju, popraviti rezultata. Najvažnejši tekmi sta bili v Zagrebu, kjer se je na igrišču Gradjanskega zbralo 10.000 gledalcev. Srečanje med Gradjanskim in Jugoslavijo je bilo precej razburljivo, čeprav izid ni mogel vplivati na stanje tekmovanja. Razdraženi igralci se med seboj nesporito obračunavali, kar je revoltiralo občinstvo in je priletelo na igrišče kamenje. Mnogo je k temu pripomogel zasilen sodnik, ki je vsokoli namesto delegirane. Jugoslavija je nudila boljše igro in je popolnoma zaslužila rezultat 1:1. Prvi polčas je pripadel Beograđanom, ki so v 23. minuti po silovitem strelu Perlića dosegli vodstvo. V 37. min. je Lešnik preigral vse nasprotnike in izenačil. V naslednji tekmi sta se srečala bivši in sedanjí prvak, Hašk in BSK, Beograđani se niso preveč trudili, kljub temu pa so zaslužen zmagali z 1:0.

Stanje na tabeli je po XXI. kolu naslednje: BSK 35, Gradjanski 23, Hajduk 27, Jugoslavija 26, Hašk 23, Jedinstvo 20, Slavija 8, Bask in Ljubljana po 18, Gradjanski S. 16, Zemun 11, Slavija V. 10. Prihodnje nedeljo igrajo še v Beogradu Jugoslavija-Hajduk in Bask-Slavija S., v Skoplju Gradjanski S.-Gradjanski Z., v Zagrebu Hašk-Ljubljana, v Varaždinu Slavija V.-BSK in v Zemunu Zemun-Jedinstvo.

V prvenstvu LNP sta bili včeraj prvi semifinalni tekmi. V Mariboru je imel Maribor precej posla preden je zmagal nad Kranjem 3:1. Maribortani so bili odlični zlasti po odmoru. V Čakovcu je Bratstvo zaslužen podleglo ČSK 0:3.

Razen nogometa smo imeli tudi lahko-atletski spored. V Ljubljani je na mitingu Planine postavil Košir (Planina) v teku na 2000 m nov državni rekord 5:48.4. Hlade (Zeleznikar) pa v metu krogla nov slovenski rekord 13.46 m. Prav dober je bil tudi čas, ki ga je na 4×100 m dosegla kombinirana štafeta Čičar. Polak, Gaberšek in Šušteršič s 44.2. Na mitingu mariborskega Zeleznikarja se je zlasti uveljavil ing. Stepišnik (Mirijski) v metu diska in kladiva z rezultatom 41.33 oziroma 48.16 metrov.

Jugoslovenski olimpijski odbor razširja. V soboto zvečer je bil v Zagrebu izredni občni zbor olimpijskega odbora. Na njem je bil izvoljen še en tajnik, 3 odborniki, 25 častnih svetovalcev, 1 član

tekmovanje v metu kladiva odpasti. Sledila je prvenstvena tekma mladini Celja in Atletikov. Mladina Celja je tesno, toda zaslužen zmagala z 1:0 (0:0). Gol za Celjo je zabil Ferlež v zadnji minuti. Sodi je g. Hobacher objektivno. Od 16. do 17. je bil na Glaziji propagandni cross-country v prireditvi Celja. Startali so atleti Celja in Jugoslavije. Rezultati so bili naslednji: Juniorji C na 3.000 m: 1. Rudi (Celje) 11.06.3. Omladina na 3.000 m: 1. Lado (Celje) 10.51; 2. Pravičič (Celje) 10.53; 3. Božič (Jugoslavija) 11.06.7. Seniorji na 5.000 m: 1. Rozman (C) 17.02.3; 2. Steiner (C) 17.03; 3. Žeriga (C) 17.08; 4. Horvat (C). Seniorji so kljub neugodnemu vremenu dosegli prav lepe rezultate. Ob 17. se je pa pričela prijateljsko nogometna tekma med Zeleznikarjem iz Maribora in Celjem. Gostje so zmagali v razmerju 6:3 (3:3). Celje je nastopilo v oslabilni postavi. V prvem polčasu je imelo Celje nekaj več od igre, po odmoru pa je Celje popustilo. V drugem polčasu sta padla dva gola za Zeleznikarja zaradi nesigurnosti rezervnega vratarja Celja. Sodi je g. Hobacher. Na igrišču pri Skalni kleti je moštvo Hrastrnika v drugorazredni prvenstveni tekmi izdatno porazilo enajstletno SK Boruta iz Gotovelj z 10:0 (3:0).

Koležnica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 24. aprila katoličani: Jurij

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Demonska žena
Kino Sloga: XI. olimpiada
Kino Union: Patriot
Kino Moste: Raslojnikov in Poslednja pot sv. Margarete
Kino Šiška: Zloraba zaupanja
Koncert mladinskega zbora z Raketa ob 20.30 v veliki filharmonični dvorani
Slavistični klub: predavanje univ. prof. dr. Mesesnela »Umetnik in njegova doba« ob 20. v Hubadovi dvorani Glasbene matice

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Železničar se je ustrelil

Brežice, 23. aprila Dobovčani in okoličani so se danes pod mučnim vtisom tragedije, ki se je odigrala v četrtki v Dobovi pri Brežicah. Z lovske puške dvocevko si je končal med 12. in 13. uro življenje železničar Cvetkovič Ivan v kuhinji domače hiše. Takega samomora ne pominjajo najstarejši očaki.

Pokojni Cvetkovič je opravljal železničarsko službo v Brežicah in se je dnevno vozil iz Dobove z vlakom. Usodnega dne pa je izostal, češ da bo pomagal svoji ženi Tereziji grabiti listje. Zjutraj ob sedmih se je z ženo res odpravil v bližnji gozd v Gaberju, kjer je grabil do devetih dopoldne. Potem pa je dejal ženi, da mu je slabo, da ga nekaj boli v prsih in da ne more več delati. Odsel je proti svojemu domu, med potjo pa se je ustavil v gostilni g. Katiča, kjer je popil dva vrčka piva, nato pa v gostilni g. Megivca 3 deci vina. Okoli desetih je prišel v trgovino g. Franceta Pergerja ter prosil lastnika, da mu posodi lovsko puško, češ da ima doma mnogo podgan in da jih bo postal streljal. G. Perger mu je to verjel in mu ni hudega slutel posoditi svojo lovsko puško. Naboje je imel pokojnik sam, ker je posedoval enako puško, ki pa je bila pokvarjena. Med potjo je srečal sosede, ki so se čudili, ko so ga videli s puško ob tem dnevnem času. Cvetkovič pa jim je pojasnjeval, da rabi puško doma, ker bo streljal podgane.

Okoli dveh kritičnega dne se je vrnila Terezija Cvetkovič domov s polnim vozom listja. Skozi steklena kuhinjska vrata je vsa zaprepaščena zapazila, da sedi njen mož v kuhinji ustreljen. Takoj je o tem obvestila domače orožnike. Sedel na stolu in naslonjen na kuhinjska vrata je držal Cvetkovič v rokah lovsko puško, gornji del glave mu je bil razstreljen, krog njega pa so bili razskropljeni po stenah in stropu kuhinje možgani in kri. Ta strašni prizor se je nudil orožnikom in sodniku sreskega sodišča v Brežicah Tomincu Oskarju.

Kuhinjska vrata so bila zaklenjena in so jih morali orožniki s silo odpreti. Od močnega strela so popkale šipe na oknih in vratih. Pokojni je držal v roki puško, naprejno proti sebi. V cevi sta bila dva prazna naboja. Preden se je nesrečno ustrelil, je napisal v slovo listek z velikimi črkami: »Adijo mamica, adijo Branka, adijo sinek moj. Vas ljubim zadnji moment atek.« Nato je nalil v cev vode, tako da je strel učinkoval naravnost strahotno ter mu raznesel od spodnje ustnice vso glavo. Cev puške je pokojni držal očitno v ustih, da je bila smrt sigurnejša.

O tragični smrti marljivega in vestnega železničarja Cvetkoviča se širijo najrazličnejše vesti in govorice, vendar pa še danes ni točno znano, zakaj si je pokojni končal življenje.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 24. aprila: zaprto
Torek, 25. aprila: zaprto
Sreda, 26. aprila: Živi mrtvec. Red A

★

Za četrti zvečer napovedano gostovanje dramskega ansambla v Celju se ne bo vršilo. Datum prihodnjega gostovanja objavimo.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 24. aprila: Akademija Ljubljanskega Sokola. Izven
Torek, 25. aprila: Vse za šalo. Red B.
Sreda, 26. aprila: Falstaff. Red Sreda.
Četrtek, 27. aprila: Ob pol 20. Lohengrin. Red Cetrek.
Petek, 28. aprila: Sokolska akademija. Izven.

★

V torek zvečer ponovno gostovanje operne družbe iz Ljubljanskega Sokola. Vse za šalo. Red B. pa bo repriza Verdijevega Falstaffa. Opozorjamo na to, da je repertoar opernega repertoarja.

Premiera Verdijevega »Falstaffa« Velika operna novost, lepo opremljena in zadovoljivo izvajana, je privabila premalo občinstva

Ljubljana, 24. aprila Labodnica neusahljivega Verdijevega genija, lirčna komedija v treh dejanjih s po dvema slikama, je bila v soboto zvečer prvič uprizorjena na našem odru: zunanje sta ji dala režiser M. Polič in scenograf ing. Franz prav lepo in okusno podobo, notranje, pevski in glasbeno, pa je zadovoljevala in očitovala največje vnuemo vseh sodelujočih za uspeh izjemno težkega umotvora.

Notranjost stare windsorske krčme v slogu 15. veka, vrt pred hišo windsorskega bogatega meščana in notranjost njegove hiše s pogledom na grad in reko ter posebno lepi windsorski gozd so dajali vseum dogajanju mičen okvir. Manj posrečen zaradi ozkega odra je trg pred krčmo z mestom v ozadiju in z odprto klonico na levi strani, odkoder mora nastopati osebe, a da ga Falstaff ne vidi, dočim ga sliši in vidi občinstvo.

Tudi glede kostumov solistov in zbora v prvih petih slikah in na maskaradi v gozdni šesti sliki je naša uprizoritev polno ustrezala zahtevam ter je glede rekvizitov in vse opreme dočela zadovoljevala.

Mojstrski zgrajeno besedilo po Shakespearovi znani komediji o veselih ženah in drami Henrika IV. ponovno dokazuje, da je bil Arrigo Boito umetnik libretist, in tehnične proporcije vseh slik moramo občudovati.

Vsebinska seveda je soodpornosti dokaj odmaknjena, angleški, čeprav shakespearejski humor današnjici dokaj tuj; nekdanja komika je nam le še smešnost. Kajpada ostane večna istina, da je možu ljubezen do žene usodna, da je zaljubljen »star panje« vselej smešen in da zna biti najslabša žena včasih najkrušnejša. Iz tega dejstva je bilo napisanih že mnogo tragedij, Shakespeare pa je prikazal starega Falstaffa kot pijanca, lopova, propalega viteza, ki izkuša dve mladi, lepi in bogati ženi osvojiti samo zato, da bi ju gmotno izkoriščal.

Neokusni vampež je takoj od začetka in prav do zaključka neprijetna, odvratna osebnost, ki je ne gledamo niti trenutek s sočutjem ali obžalovanjem, temveč zgolj s škodoželjnostjo. Privoščimo mu ne le blamaže in sramoto, nego tudi batine in zboldaje; če plesastega trebušnika končno zajasa otrok in cepeta po njegovem hrbtu, si pač mislimo: Prav mu je! — toda smejeti se nam je bolj težko, marsikomu celo nemogoče.

Ta že stoletja slovita komična, bolj pravilno smešna moška spaka nosi veliko večino dejanja. Zarodek za dramo je v hipni Fordovi ljubosumnosti, ki pa izgine brez pojasnitve in srčkan je mladi zaljubljeni parček, Fenton in Nanetta, kiščeta sredi vseh zmed in razburjenj povsod samo eno: prostorček, kjer se lahko poljubljata. Bolj prebrisano zlobna kot komična je intriga žensk, ki zviabijo špekulanta na svojo poštenost in možovo denarnico s hlinavščino v past, in skromno zabavna je maskarada, ki jo zaigrajo vražestemu junaku, da trepeče pred »duhovik« kakor baba.

Po »Aidie je z »Othello« in končnim »Falstaffom« tudi Verdi sledil duhu moderne dobe, ki je nad melodioznostjo postavila načelo dramske tvornosti. Tako prevladuje v »Falstaffu« parladno, se pojavlja secca recitativ, brz glasbeni dvo-govor, ki ga težko zastopuješ in razumeš, ter dominira živahen ritem, da se pevne melodije jedva zaveš. Tehnična rafiniranost, občudovanja vredna umetnost v kvartetih, ki se na nekkih točkah podvoje, grandiozni ansambli, zlasti pa zaključna fuga za vse sol in zbor in orkestracija so dokazi, da je znal 80letni Verdi ustvariti svojstvo, ki je mogla postati vzor so-

dobni komični operi in daje pevcem posebno imponujočo umetniško nalogo.

M. Polič je novo opero z največjo vestnostjo nastudiral in prav spretno in lepo izrežiral. Do popolnosti dozori predstava v orkestru in v solistih pač šele z repizami, saj zahteva posebno globokega udmačenja.

R. Primožič je pel in igral Falstaffa s svojo bogato rutino in vedno živo vnuemo. Kot karakteren igralec, zlasti močan v tragičnih in demoničnih partijah, je imel letos po »Don Kihotu« že drugo veliko partijo komičnega, a melanholično zbujačega naslovnika.

Odlični, priv. simpatični Ford je V. Janko jame vokalizacije; S. Banovec kot Fenton in Iv. Ribičeva kot družestna Nanetta sta bila pevski in igralski posebno prijeten par, vzgledna svoji izgovorjavi in humorni igri ter lepem petju je Kogejeva kot ga. Quickly, ljubka, a šibka in manj jasna v tekstu je naša vrla pevka Vidaličeva kot ga. Alisa Fordova, ki se je izkušala čim bolj uveljaviti tudi z igro, dobre figure so končno ustvarili Marček kot dr. Cajus, St. Poličeva kot ga. Mey, Sanci kot Bardolf in Zupan kot Pistola.

Izredno razgibani, fantastični pestri in za uprizoritev posebno težki drugi del gozdne slike z množico solistov, zbora, baleta in stativistov se je režiserju obnesel imenitno ter je bila komična fuga z izpovedjo, da je »svet predpustni oder«, da »igramo pavilhe« in da »kdor se smeje poslednji, se smeje najbolje«, vsemu delu mogočen, zares lep zaključek.

Solisti so prešli šopkov in aplavza, tudi dirigent in režiser Polič je prihajal pred rampo, le žal, gledališče je bilo za premiero zasledeno presenetljivo slabo. Fr. G.

»Dobri vojak Švejk« v Kamniku

Kamnik, 24. aprila

Sokolski gledališki oder z Viča, ki je v našem mestu že znan po svojih gostovanjih, nam je pripravil v soboto zvečer in v nedeljo popoldne nad tri ure nepričljive zabave in smeha z uprizoritvijo Haško-vih »Pustolovščin dobrega vojaka Švejka« v režiji izredno agilnega režiserja br. Bronija Battelina. Ni lahko tako velik ansambel, kot je pri tej komediji, dobrodu temeljito pripraviti za tako gostovanje, ki je zvezovalo tudi z velikimi gmotnimi žrtvami. Vri Vičani so tudi te težkoče prav srečno premagali, saj so imeli obiskat čitalniški dvorano do kraja napolnjeno. Dosegli so torej ne le velik moralen, marveč tudi prav dober gmoten uspeh. Seveda gre v prvi vrsti zahvala požrtvovalnemu predsedniku Čitalnice br. Skali, ki je vsestransko podpel drage goste. Sploh so vrli Čitalničarji oba dneva izkazali gostom svoje gostoljubje, za kar jim izrekamo bratsko in iskreno zahvalo.

Pri sobotni predstavi se je zbralo predvsem kamniško meščanstvo, ki je z velikim odobravanjem izkazalo priznanje gostom. Seveda je bil v ospredju dobri vojak Švejk, ki ga je odlično kreiral znani komik br. Viktor Ambrož. Dobrega vojaka Švejka je podal v dolenskem narečju in je za svoje posrečene dovtipne žel vabimo odobravanje. Tudi ostali igralci in igralke so v polni meri izvršili svojo dolžnost, predvsem naj omenimo zvestega druga v areci in nesrečni dobrega vojaka Švejka, asperja Vodička, ki ga je v štajerskem narečju izborno podal br. Janez Lavrh. Od ženskih vlog, ki so jako ugajale, naj omenimo ljubko polkovnikovo hčerko Etelko sestre Thalerjeve, Doly s. Zorinčeve, gospo polkovnico s.

DNEVNE VESTI

Kongres Zveze mest. Upravni odbor Zveze mest kraljevine Jugoslavije je imel v Petrogradu sejo, kateri so prisostvovali vsi trije predsedniki, zagrebški, beograjski in ljubljanski župan ter delegati vseh v Zvezi včlanjenih mest. Sprejet je bil dnevni red kongresa Zveze mest, ki bo od 15. do 18. junija v Beogradu. Zveza je ustanovila poseben fond, iz katerega se bodo plačevali stroški delegatov Zveze, ki bodo potovali na mednarodne konference mest in na druge mednarodne prireditve. Iz tega fonda se bodo plačevali tudi stroški za tiskanje monografij poedinih mest. Predsednik ljubljanske občine dr. Adlešič je naglašal potrebo, da se izda pravilnik o mestnih grbih in zastavah ter potrebo čim tesnejšega sodelovanja z mesti balkanskih držav posebno z Bolgarsko zvezo mest.

Večji izvoz našega lesa v Francijo. Francija je nam odobrila 75.000 ton kot letni kontingent za uvoz lesa. Od tega odpade 32% na Francijo drugo pa na Alžir. Novi kontingent je za 10.000 ton večji od lanskega. Poleg tega je Francija dovolila znatne olajšave za uvoz našega lesa, tako da bo letos položaj v tem pogledu precej boljši kakor je bil lani.

Konferenca anglofilskih klubov in društev. Včeraj dopoldne je bila v Beogradu konferenca anglofilskih društev in klubov. Zastopanih je bilo 15 društev po 37 delegatih. Na konferenci se je manifestiral duh sodelovanja vseh anglofilskih društev v naši državi.

Jugoslovenska umetniško propagandistična manifestacija v Parizu. Pod pokroviteljstvom Instituta slovenskih ved na pariški univerzi, Zdrženja prijateljev Francije, Zdrženja Polu d'Orient in jugoslovenskega poslanika v Parizu dr. Purčiča je priredil turistični urad Putnik v soboto na pobudo svojega ravnatelja Markovića lepo umetniško propagandistično manifestacijo v Parizu. Po koncertnem delu in predavanju so pokazali visokim gostom in občinstvu film o naših krajih.

Živahen tujski promet v Dubrovniku. Dubrovnik je poln gostov. Samo Nemce je okrog 3000. Vsi hoteli in privatni penzion so polni, pa tudi vse sobe so oddane. V kratkem bo dograjen v Dubrovniku nov hotel »Excelsior«, ki bo imel nad 100 sob. Tudi v okolici Dubrovnika je mnogo letoviščarjev.

Nujno potrebna srednja kmetijska šola. dostopna tudi ženski mladini. K članku v »Slov. Narod« št. 89 bi se pripomnila: V naši državi je ena sama državna srednja kmetijska šola, v katero imajo dostop tudi dijakinje z malo maturo; tu se lahko višje izobrazijo v kmetijstvu. Toda ta šola je v Južni Srbiji, v Prokuplju pri Nišu, skoraj nedostopna za nas Slovence. Ravno pri nas pa stoji toliko velikih gospodarstev na šibkih ravninah, kmeti, katere bi tako nujno potrebovale dobro kmetijsko izobrazbo in vem, da bi bila srednja kmetijska šola v Sloveniji prekoristna in tudi nujno potrebna. Prosim merodajne kroge, da se zainteresirajo za to, in da se ustanovi srednja kmetijska šola v Sloveniji, dostopna tudi naši ženski mladini. — M. R.

Subotična železniška direkcija se preseli v Beograd. Ta mesec in v začetku maja se bo železniška direkcija v Subotici preselila v Beograd. Na njeno mesto pa pride iz Beograda kontrola dohodkov državnih železnic. Vprašanje selitve subotične železniške direkcije se je vlečlo več let in vedno so gospodarske ustanove dosegale na merodajnih mestih, da je ostala v Subotici. Zdaj je končno padla odločitev. Navzlic temu se pa pripravljajo nove intervencije.

Nemški lekarnarji v Beogradu. Danes je prispela v Beograd delegacija nemških lekarnarjev na uradni obisk beograjske lekarniške zbornice. Delegacija je prispela s posebnim letalom. Jutri se pokloni Neznanemu junaku na Avali in blagopokojnemu kralju Aleksandru I. na Oplenju.

Sokolji! Posečajte in podpirajte Sokolski kino v Šiški!

V kratkem bodo razpisane občinske volitve. Minister brez portfelja Branko Miluš je v soboto v Banjaluki med govorom o notranjepolitičnem položaju izjavil, da bodo v kratkem razpisane občinske volitve.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno vreme, toda brez bistvenih sprememb, temperatura se bo zvišala. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru in Kumboru. Najvišja temperatura je znašala v Dubrovniku 21, v Beogradu 20, v Kumboru 19, v Zagrebu, Sarajevu, Splitu in na Rabu 17, na Visu 14, v Ljubljani 11,2, v Mariboru 10,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 756,5, temperatura je znašala 6 stopinj.

Vlom v Slovenski vasi. V Slovenski vasi pri Kočevju je bilo v soboto zjutraj vlomljeno v hišo posestnika Franca Knausa. Tat se je najbrž že prejšnji večer skril v podstrešju, zjutraj pa, ko je moral Knaus po opravkih in je ostala v hiši le njegova žena, je odšel na delo. Iz podstrešja je smuknil v sobo, kjer je odpiral omaro in ukradel ves denar, nekaj čez 1000 din. Tat je povzročil rop, ki ga je Knausova čula in stopila v sobo. Vlomilec pa je na staro Knausovo podril omaro in pobegnil. Orožniki domnevajo, da je bil vlomilec domačin in so nekaj osumljencev že aretirali.

V živo apno je padel. Reševalci so bili davi poklicani v Podpeč, kjer se je težje ponesrečil 28letni delavec Slavko Kukovec, zaposlen v Kavčnikovih apnenicah. Na Kukovca se je padla plast zemlje in ga pahnila v jamo z živim apnom, kjer se je hudo opeklo po rokah in nogah.

Ne sreče. Srečo so prepeljali v bolnico 30letno služkinjo Antonijo Ajster iz Depale vasi, ki je postala žrtev neznanega napadala. Ko je zvečer stopila iz hleva, je v temi skočil k njej velik krepak možki, ki jo je pobli na tla in osuval po vsem životu. Napadenka je prepračana, da jo je neznanec zamenjal in da so bili udarci namenjeni neki drugi. — Delavec Jože Petje iz Litije je med delom padel in si poškodoval desno nogo. — Osemletno Solarko Marijo Erjavca iz D. M. v Polju pa je na cesti podrl neki voznik in jo poškodoval na nogi ter po životu.

Nesreče na morju. V soboto zvečer je odhajala iz sušakega pristanišča italijanska motorna ladja »Maria della Grazia«. Na njej je bilo okrog 14 vagonov gradbenega lesa. Istočasno je vozila v pristanišče naša motorna ladja »Maria K«, natožnjena s cementom. Ladji sta trčili

skupaj in naša je bila tako poškodovana, da se je potopila. Posadka se je rešila. — Veliko skladišče premoga pogorelo. V Krapini je nastal v soboto ponoči velik požar. Skladišče je bilo last delniške družbe »Mina«. Gasilo je nad 100 gasilcev, toda skladišča niso mogli rešiti. Kako je požar nastal, še ni znano. Očividci pripovedujejo, da je začelo goreti istočasno na treh krajih. Iz tega bi se dalo sklepati, da je bil požar podtaknjen. Uničeno je vse skladišče s tehničnimi napravami in žično železnico za prevažanje premoga iz rudnika v Radoboju. Škoda znaša najmanj polmilijon.

Samomor brivskega pomočnika. V petek se je obesil v Virovitici brivski pomočnik Dragotin Škulj, star 27 let. Dva dni je poplaval po gostinah, tretjega dne se je pa doma obesil. Mati in sestra sta ga našli že mrtvega. V smrt je šel baje zaradi težkih gornih razmer.

Smrt najstarejše sarajevske muslimanke. V soboto zjutraj je umrla v Sarajevu najstarejša muslimanka Hafa Hanuma Pecar, stara 104 leta.

Putnik priredi 28. in 29. junija popularni izlet v Benetke s posebnim vlakom in posebnim parobrodom za 160 din. po osebi. Ker je število omejeno, opozarjamo že danes na veliko ugodnost ter sprejemamo prijave na vseh biljetarnicah Putnika. 233—

Za blinško praznike priredi Putnik izlete na Limbarsko goro, Crkvenico, v Postojno, Trst in Gorico ter Benetke in Padova. Tiskani sporedi na razpolago v biljetarnah Putnika. 236—

Vsa družina je zadovoljna, odkar dobiva kavo in specerijo od

MOTCHA

LJUBLJANA

Iz Ljubljane

—Lj. Začetek dela na Meštem in Starem trgu. Davi so začeli razkopavati cestni tlak na Meštem in Starem trgu. Davi so začeli razkopavati cestni tlak na Meštem in Starem trgu. Davi so začeli razkopavati cestni tlak na Meštem in Starem trgu.

—Lj. Umrla so v Ljubljani od 14. do 20. t. m. Sonabend Katarina, roj. Teklić, 75 let, vdova rač. nadsvetnika, Pokorn Janez, 2 meseca, sin trg. stuge, dr. Fran Franc, 62 let, odvetnik, Srnjak Janez, 41 let, delavec, Lapajne Franciška roj. Pčin, 69 let, žena zasebnika, Lunder Marija, 64 let, hči učitelja, Rožman Terezija, 78 let, zasebnica. V ljubljanski bolnici so umrli: Arh Stanka, 5 mesecev, hči kroj. pom., Srednja vas, Čuk Stanislav, 41 let, tel. drž. žel., Ferbežar Franc, 54 let, posestnik, Mali vrh, Klinec Martin, 59 let, žel. v p., Vizmarje, Medvedšek Alojzija, 18 let, žena rudarja, Loke, Rejec Marija, roj. Pirjevec, 61 let, žena kroj. pom., Sušnik Barbara, 50 let, zasebnica, Dolenje, obč. Radomlje pri Kamniku, Grošelj Mihael, 54 let, posestnik, št. Lambert pri Litiji, Žitko Zora, 28 let, kontoristinja, Korun Milena Breda, 3 in pol mesecev, hči krojaškega pom., Stepanja vas, Potončnik Jakob, 75 let, zaggar, Domžale, Simčič Amalija, roj. Lavrinšek, 53 let, žena vojn. invalida, Rupert Franc, 77 let, poštni poduradnik v p., Volčini Ana, 10 mesecev, hči hišarja, Podgorica pri Ljubljani.

—Včeraj Bratislava bo naslov elitnemu akademskemu plesu, ki ga bo priredil v proslavo svoje petletnice Jugoslovski nacionalistični akademski klub »Edinstvo«. Prireditve bo 6. maja v vseh prostorih Kazine s sodelovanjem priznanih umetnikov. Že sedaj opozarjamo cenjeno občinstvo na to prireditve in ga vabimo k številni udeležbi.

—Lj. Pod okriljem Prirodoslovnega društva bo predaval jutri v mineraloški predavalnici univerze g. univ. prof. dr. inž. J. Kavčič »O specialnih cementih«. Začetek ob 18.15.

—Lj. O Sredozemlju bo predaval znani predavatelj g. dr. Branko Verčon pod okriljem Jadranske straže 28. t. m. ob 20. v Zvezdi (I. nadstropje). Jadranska straža vabi na to svoje zadnje predavanje v tekoči sezoni vjudno vse članstvo in svoje prijatelje. Predavanje bo zelo zanimivo in naj ga ne zamudi nihče, kdo se zanima za aktualna vprašanja. Vstop prost.

—Lj. Za koncert APZ v petek 28. t. m. v Unionu ob 20. se bodo vstopnice po znižanih mladinskih cenah samo po ravnateljstvih srednjih šol. Za ostalo občinstvo so vstopnice na razpolago na univerzi v vrtarstvu loži dnevno od 8. do 18. ure. Cena od 15 din navzdol.

—Lj. Koncert slovenske mladinske pesmi, ki ga bo izvajal mladinski zbor PJS z Raketa, bo imel na svojem sporedu izključno le dela domačih avtorjev, in sicer Adamiča, Bravničarja, Cvetka, Dolinarja, Osterca, Pirnika, Premrla, Savina, Šivca in Tomca. Sama dobro znana imena v naši glasbeni literaturi, ki jamčijo za umetniško višino koncertnega sporeda. Za prav tako izvedbo pa nam je porok dosedanj sloves mladinskega zbora meščanske šole z Raketa in njegovega vodje, skladatelja Maksa Pirnika. V številu mladih pevskih družin, ki jih je širom Slovenije skoro 100, stoji zbor z Raketa na zelo vidnem, odličnem mestu. To dokazuje njegovi nastopi in iskrena pohvala vseh glasbenikov, ki so sišli zborovo koncertno izvajanje. Zato opozarjamo na nocojšnji koncert, ki bo ob 20.30 zvečer v veliki filharmonični dvorani. Predprijave vstopnic v knjižarni Glasbene Matic na Kongresnem trgu.

—Znameniti pianist Raul Koczalski, ki uživa v vsej Evropi sloves najboljšega interpretata Chopinovih skladb, bo koncertiral v Ljubljani v torek dne 2. maja v veliki filharmonični dvorani. Slavni umetnik je Ljubljancem odber in ljub znanec, saj bo prihodnji njegov koncertni nastop že peti v 40 letih v Ljubljani. Nastopni spored priobčimo.

—Lj. Novaren prodajalec razglednic v stanovanje Ane P. na Poljskih cestih je prišel oni dan nek okrog 30letni možki, ki je potoval v nakup razglednic. Prodajalec razglednic je bil sam za hip sam v stanovanju, pa je ukradel medtem iz omara 400 din, srečno dvakratno možko

DANES ZADNJA PRILIKA, da si ogledate prekrasni francoski vefilm s HARRY BAUROM in drugimi umetniki v gl. vlogah! Atentat na carja Pavla I. in žrtev njegovega ministrskega predsednika, ki je šel prostovoljno v smrt iz domoljubja in skrbi za usodo in bodočnost velike Rusije! KINO UNION — Tel. 22-21 Ob 16., 19. in 21. uri.

PATRIOT

uro, dve srebrni zapestni damski uri in še nekaj drugih predmetov v skupni vrednosti nad 1000 din. Neznane je po tatvini hitro izginil.

—Lj. Smoto je imel. Oni dan je trgovka Marija Malnar na Borštnikovem trgu, ko je bila proti večeru v trgovini nenadoma zagledala pred seboj okrog 28letnega neznanca, ki je bil dvignil že priprti rolo. Neznane je nekaj zamrmral in pobegnil. V roki je držal dva vitriha, s katerima se mu je posrečilo odpreti rolo. Trgovka je vlomila zasledovala, pa se mu je posrečilo odnesti pete. Pred dnevi je bilo vlomljeno tudi v stanovanje zasebnice Ane Udovič na Resljevi cesti, kjer je vlomilec vse prebrskal, očitno stikajoč za denarjem, slednjic pa je pobegnil, ne da bi kaj odnesel.

—Lj. Za meštno kuhinjo v cukrarni so darovali: G. August Erklavc, Povšetova ulica, 150 kg zelja; tvrdka »OKI«, tovarna tescen in Celovski cesti 108., 30 kg tescen; G. Alojzij Volk, trgovec na Resljevi cesti, 50 din; star prijatelj sprejedov po šišenskem hribu je daroval 100 din za željo, da mestna občina pridobi stare pravice do poti po šišenskem hribu; tvrdka Smrkolj, trgovsko društvo z o. z., trgovina z železnimi pridelki na debelo v Komenskog ulica 30, 10 kg moke. Mestno poglavarstvo izreka dobrotnikom najlepšo zahvalo tudi v imenu obdarovanih.

Le naprej, brez miru...

Obmejno sokolstvo stoji trdno na braniku

Lep zbor načelnikov in načelnic murskosobotskega okrožja

Ljutomer, 23. aprila
Danes dopoldne se je vršil v Sokolskem domu v Ljutomeru zbor načelnikov in načelnic murskosobotskega okrožja. Številni obiskovalci posameznih edinic okrožja na tem zboru, ki je bil to leto prvi, dokazuje, da se vsakdo zaveda nalog, ki mu jih nalaga sokolstvo v teh resnih časih, zlasti na skrajni severni državni meji. Izredno lepo uspešno zborovanje je vodil dolgoletni okrožni načelnik br. Slavko Stopar, ki je podal splošno in izčrpano poročilo o delovanju v lanskem poslovnem letu ter o smernicah za bodoče leto. Iz poročil načelnikov posameznih edinic sledi, da sokolsko delo nikjer ne miruje, saj vadijo z izjemno enega društva vse edince redno s 6 oddelki in le ena samo z dvema oddelki. Pri vseh edincih se vrši telovadba redno najmanj dvakrat tedensko, v izrednih primerih pa po potrebi tudi vsak dan. Sledila je izčrpana razprava o notranjem tehničnem delu in raznih potrebah ter ukrepih za zboljšanje in odpravo težav v posameznih edinicah.

Ker so bila od zadnjega zbora načelnikov in načelnic nekatera mesta izpraznjena, so sledile dopolnilne volitve. Mesto okrožne načelnice je bilo poverjeno s. Milki Prelogovi, načelnici sokolskega društva Gornja Radgona, mesto podnačelnice s. Irmi Kuharčič, načelnici sokolske čete Cven. Brat Pušenjak je bil na lastno temeljno prošnjo razrešen funkcije četnega referenta ter na njegovo mesto izvoljen br. Janko Skrajner. Pri tej priliki je okrožni načelnik br. Stopar izrekel br. Pušenjaku kot organizatorju sokolskih čet zahvalo za njegovo požrtvovalno in uspešno delo. Izvoljen je bil še okrožni prednjak br. Marincič Milko.

Javni nastopi edinic v tem letu se bodo vršili v sledečem redu: Veržej in Krivčevi dne 4. junija, Ljutomer dne 11. junija, Strigova in Cven skupno v Strigovi dne 25. junija, čete Mala Nedelja, Sv. Duh in Sv. Jurij pri Mali Nedelji dne 6. avgusta, in Gornja Radgona dne 10. septembra, za vse edince.

nice okrožja pa je obvezen župni zlet v Murski Soboti, ki bo 18. junija. Vsa okoliška društva in druge organizacije se naprošajo, da pri določitvi svojih prireditev upoštevajo navedene razdelitve javnih nastopov v okrožju. Ob priliki nastopa v Ljutomeru 11. junija bodo v Ljutomeru in sicer s pričetkom ob 7. uri zjutraj obvezne okrožne tekme članov, članic ter moškega in ženskega naraščaja ter istotam okrožne tekme v odbojki 31. avgusta. Za mesec september so predvidene meddruštvene tekme dece in to ob priliki mladinskega dne.

Prihodnji teden 30. t. m. bo v Sokolskem domu predelava prostih vaj pod vodstvom župnega prednjaka br. Primca za vse oddelke ter so edince dolžne poslati svoje vadiatelje vseh oddelkov. 7. maja morajo vse edince izvršiti dan pripravljene vaje v smislu navodil župne okrožnice. Izpiti članov, ki odhajajo prihodnja leta na odsluženje kadrskega roka, se bodo v bodoče vršili na sedežu okrožja, o čemer bodo edince predhodno pravočasno obveščene. Vse edince se naprošajo, da javljajo v bodoče okrožju vsako spremembo telovadnega članstva.

Pri slučajnostih so bili sprejeti razni predlogi, ki se tičejo perečega socialnega vprašanja edinic v pasivnejših predelih okrožja. Lepo zborovanje je zaključil br. Stopar in pionirji obmejnih sokolskih edinic so se razšli z novimi načrti in trdno voljo do podvojenega dela k izvršitvi sokolskih nalog z geslom: »Le naprej brez miru... Zdravilo St.

Zlet mariborske sokolske župe

Važna narodna manifestacija v okviru prekmurskega tedna bo zlet mariborske sokolske župe, ki bo v Murski Soboti le 18. junija. Za mariborsko župo je udeležba obvezna, prijavljena pa je tudi varadinska župa. Verjetno je, da se bo zletu udeležila tudi celjska župa, če ne vsa, pa vsaj polovica. Prijavljajo se tudi skupine iz raznih drugih krajev Slovenije in

Hrvaške. Organizacija zleta vodi sobosko društvo. Delo je razdeljeno na odseke. Največja skrb je posvečena primerni preureditvi stadiona SK Mure, preskrbi stanovalj za on, ki bodo v Soboti tudi prenočevali ter oskrbi primerne in zadostne hrane. Priprave na stadionu bodo večinoma izvršene s kulukom domačega članstva. Večina izletnikov prispe s posebnimi vlaki in bodo v Soboti samo na glavni zletni dan v nedeljo 18. junija.

Sokolski župni zlet je organiziran v proslavo 20letnice osvobodjenja Prekmurja ter bo skupno z drugimi zborovanji, manifestacijami in prireditvami gotovo pripomogel k temu, da bo postal prekmurski teden velikega narodna in državna prireditve.

Jubilejna telovadna akademija Ljubljanskega Sokola. Vstopnice za današnje telovadno akademijo so razprodane. Ker je zelo veliko zanimanje za to jubilejno uvodno prireditev, bo ponovil Ljubljanski Sokol svojo akademijo v petek 28. t. m. ob 8. uri zvečer v opnem gledališču. Preskrbite si vstopnice pravočasno. Dobite jih v predprodaji v društveni pisarni. Po današnji telovadni akademiji bo prijateljski sestank v restavraciji »Zvezda«. Vstop prost.

Iz Škofje Loke

S sifonsko steklenico po glavi. Čudni so ljudje, ko jim zleze vino v glavo. Polni alkohola so polni korajže, ko pa se iztreznijo, jih je čisto sram lastnih dejanj. Ivan je krojaški mojster. Prišel je v gostilno in naletel tam na trgovca Franceta. Ivan ne ve, kako je do tega prišlo, da je lopnil Franceta s sifonsko steklenico po glavi, da se je onesvestil. Franceta so spravili k zdravniku in ta je imel dovolj opravka, saj je zašil rano s 13 šivi. Poškodovanca so morali oddati v bolnico. Ivanu je seveda žal in je pripravljen poravnati vse stroške, ki so in še bodo nastali.

Iz Kamnika

Trošarinški boj v Kamniku še ni končan. Glede na napade in očitke občinskega odbornika g. Laha Mihe na občinski seji (glej »Slovenca« z dne 12. 4. 1939.) je g. Kramar Miloš namesto odgovora daroval tukajšnemu Sokolu znesek din 500. Sokolsko društvo, ki se za darilo najlepše zahvaljuje, si želi še več takih.

Iz Trbovelj

Lastniki koles naj pridejo po prometne knjižice v občinski urad, soba št. 1 — zglasilni oddelci. Lastniki koles, ki so vojni obvezniki, morajo priti osebno in prinesiti s seboj vojniško izpravo radi spopolnitve vojaške evidence.

NEVARNA VOZNIJA

Dva tesaška cowboya kreneta na pot z avtobusom. Eden je hotel sedeti v avtobusu, drugi je pa dejal, da bi raje sedel na strehi, da bi imel boljši razgled. Zlezal je torej po stopnicah na streho, toda takoj se je vrnil bled kot zid.

Kaj se pa za zgodilo? Ali ti je slabo? ga vpraša tovariš.

Ne, slabo mi ni, pač pa je tam nevarno. Tam ni nobenega šoferja.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din. davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

MALI OGLASI
»Slovenskem Narod«
tuno
siguren uspeh!
Beseda 0.50 par

Sveže najfineše
norveško
ribje olje
iz lekarne
dr. G. PICCOLIJA
v Ljubljani
se pripravota bledim to
slabotnim osebam

ZA VSAKO DRUŽINO
NAJLEPŠA OBLAČILA
Posebno moške obleke, trenčkot, krasno perilo itd. si nabavite najboljše in najceneje pri

P. K. S. S. S.
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14

MODERNO IN KVALITETNO
POHISTVO

kuhinje, spalnice, jedilnice in drugo zajemeno po konkurenčnih cenah. Rabljene spalnice in jedilnice, orehov les, že od Din 1.500.—. Sprejemajo se naročila po lastnih in danih načrtih. »Oprava«, Celovška c. 50. 6. T. 35

KLISEJE

ENO IN
VEČBARVNE
Jugografika
SV. PETRA NASIP ST. 2

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

MLAJŠA GOSPODIČNA
z malo maturo in trg. šolo želi premeniti službo. Vajena vseh pisarniških del in strojepljiva. Nastop takoj ali po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Zanesljiva in pridna«. 1346

TRGOVSKA POMOČNICA
mlajša moč, izučena v mešani trgovini, želi službo, po možnosti za maj. Cenjene ponudbe na R. Kavšek, Vrhovci št. 17, p. Dobrova. 1362

LEICISTA
agilnega, ki naj nastopi 15. maja, iščem. Ponudbe s fotografijo Lergetporer, Bled. 1363

BLAGAJNICA
— PRODAJALKA
22 letna, poštna, prikupljiva, išče službo kjerkoli v Ljubljani. Stanuje pri materi Dopolje na Sl. Narod pod »Blagajničarka«. 1373

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

DINAMO STROJE
Istosmerni tok 6 KS, 220 volt, 4 KS, 220 volt, 1/2 KS, 120 volt, malo rabljene, proda »Elektro-Sinič«, Maribor, Meljska 1. 1361

AKO PRODAJAS, KUPUJES
OGLAŠUJ
V MALI OGLASNIK
»SLOV. NARODA«
NAJČENEJŠI IZDAJATEL

CEPLJENO TRSJE
na raznih podlogah nudi Žiher Franjo, Zamušani, Sv. Marjeta Moškancji. Zahtevajte cenik. 1331

LES SUH
vsakovrsten, ladijska tla, parkete, furnir, prodaja Lavrentić & Co., Ljubljana, Vošnjakova ul. 16. 1343

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

premog
brez prahu
KOKS, SUBA DEVA

I. POGAČNIK
Bohoričeva 5 — Telefon 20-59
24. L.

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

DVIGNITE PISMA
v upravi »Slov. Narod«:

»Ančka 42«, »Marijiva 230«, »M. J.«, »Pogum 749«, »Periferija Ljubljane«, »Rdeči klobuk in siv plašč«, »Stanovanje«, »Strokovna gospodinjica«, »Weekend 147-20«, »Vrtomir«, »Zanesljiva moč«, »št. 6451«, »št. 453«.

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVILJA

NAŠ VAL

SPOREDI evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice in radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knjižarna ulica 5.
Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Akademsko izobražene žene so zborovale

V zadnjem letu se kaže večje zanimanje akademičark za organizirano delo

Ljubljana, 24. aprila

V soboto je polagala letni obračun ljubljanske sekcije Zveze akademsko izobraženih žensk. Občnega zbora se je udeležilo lepo število članic, ki so pozorno sledile poročilom odborov pod predsedstvom dr. Angele Piskernikove. Vzdušje na zborovanju je bilo prav pristožno in z njega so zborovalke odnesle najboljše vtise, pa tudi pozitivno voljo za sodelovanje v strnjanih vrstah za skupne interese.

Predsednica dr. Piskernikova je prisrčno pozdravila vse navzoče, posebno pa še častno predsednico JZZ Minko Govekarjevo, zastopnico mariborskega pododborja dr. Valjavec in Milico Ostrovske, zastopnici akademskih društev Doma visokoškolske in Savice. Nato pa je podala obširen referat o delu mednarodne federacije s sedežem v Londonu, Jugoslovenskega združenja s sedežem v Beogradu in ljubljanske sekcije. Iz njenega poročila posnemamo tele zanimivosti:

PO SVETU JE 35 DRŽAVNIH ZDRUŽENJ

Po svetovni vojni na pobudo Angležin in Američank ustanovljena mednarodna federacija akademsko izobraženih žensk je danes 35 državnih združenj in vztraja na svojem nevtralnem, kulturno podpirajočem stališču brez vsake politične usmeritve. Njeno delo razpada v 12 komisij, med katerimi so najbolj zanimive komisije za intelektualno sodelovanje, za izmenjavo študentov, profesorice, zdravnic in drugih pripadnic akademskih poklicev daje informacije za kratkotrajna vzajemna gostoljublja, ki nudijo članicam možnost, da tudi brez štipendije pridejo do krajskega študija v tujini. Komisija za štipendije odreja večje in manjše štipendije, za katere je možno prositi le s tiskanim znanstvenim delom v žepu. S temi večjimi in manjšimi štipendijami je že marsikatera naša državljanka bivala v tujini.

DELO JUGOSLOVENSKE CENTRALE

Jugoslovensko združenje ima sekcije v Beogradu, Novem Sadu, Sabcu, Skoplju,

Zagrebu, Sarajevu in Ljubljani, podsekcije pa v Mariboru, Petrogradu in Užicah. Naše združenje je v stalnem stiku s centralno upravo v Londonu, z združenji drugih držav in z domačimi sekcijami. Na polju kulturne delavnosti je združenje razvilo veliko aktivnost. Kulturni značaj združenja manifestira s predavanji v radiu in na ljudski univerzi, z razstavami slik in knjig domačin in drugih slovenskih umetnic, s sodelovanjem v vseh ženskih društvih v Beogradu. Glavna uprava je v interesu akademsko izobraženih žensk ponovno intervenirala v senatu, skupščini in resornih ministrstvih. Čeprav te intervencije niso odločno uspele, vendarle niso bile brez pomena. V intervenciji je bilo govora o nepovoljnih razmerah državnih uradnikov, o neupravičenem zapostavljanju akademsko izobraženih žensk zlasti v nekaterih panogah, nadalje glede železniških uradnic, bibliotekark, reaktivacije odpuščenih suplentk, nastavitve diplomiranih inženjerk agronomije na Preglednih in Poskusnih kmetijskih postajah, glede nastavitve sodnic itd. Glavna uprava je dosegla, da so dobile nekatere ženske gimnazije žensko ravnateljico.

V SLOVENSKI OKROG 400 AKADEMISKO IZOBRAŽENIH ŽEN, LE 78 PA ORGANIZIRANIH

Glede delovanja ljubljanske sekcije smo izvedeli iz poročila predsednice naslednje: Glede na širok program, ki je začrtan v pravilih, je sekcija mnenja, da so naše akademsko izobražene žene malo opravile. Toda odborice in tudi članice so pokazale mnogo dobre volje in vneme za delo, vendar se jim nikakor ni hotelo posrečiti, da bi sprožile vse možnosti udeleževanja. V načrtu so imele knjigo o kriminaliteti mladoletnih v Jugoslaviji, a ta zamisel je že ob prvih začetkih naletela na ovire, ki jih niso mogle premagati. Predsednica je mnenja, da so bile finance krive, da niso zmogle živahnega razmaha. Spritno težko, katerim so izpostavljene pri iskanju službe in deloma tudi v službi sami, pa so se akademsko izobražene žene začele bolj zanimati za svojo organizacijo in življenje v njej je postajalo čedalje bolj živahno.

Tajnica prof. Vlasta Pachnerjeva je poročala, da je sekcija lani organizirala članske sestanke, na katerih so članice in gosti predavali o perečih vprašanjih, predsednica pa je na njih stalno obveščala o tekočih poslih in odborovih sklepih. Se-

stanki so nudili poleg tega priliko za medsebojna spoznavanja in za debate. Sekcija je priredila tudi jezikovne tečaje za francoščino, nemščino in angleščino, pa telovadnje tečaj. Na vsedržavnem kongresu je bil predčan referat njene članice dr. Grossmannove o rodbinskih problemih akademsko izobraženih žensk. Sekcija je podpisala spomenico slovenskih žensk, v kateri izjavljajo svojo pripravljenost za skupno delo v korist naroda in države. Tajnica, ki se je kot delegatka udeležila vsedržavnega kongresa, je tudi poročala, da je mogla tam občudovati smotno in dobro organizirano delo glavne uprave, globok vtis pa je napravila nanjo tudi izredna umerjenost in uravnovešenost vodilnih osebnosti, ki stoje na čelu jugoslovenske zveze. Dobila pa je tudi nazorno sliko o potrebi organizacije.

Sekcija ima 78 članic. A koliko je že akademsko izobraženih Slovencek! Samo na filozofski fakulteti v Ljubljani jih je do sedaj diplomiralo preko 240. Od teh jih je že 110 v profesorski službi. Zdravnice je vpisanih v zdravniški zbornici 45 in vedno nove doktorirajo na medicinski fakulteti. Če pristajemo še juristke, ki so sicer bolj redke, in inženjerke, potem jih je že blizu 400. Zveza namerava napraviti najpopolnejšo statistiko akademsko izobraženih žensk. Podatki so deloma že zbrani. Za naše brezposelne profesorske kandidatkinje namerava najti zaposlitve v svojih jezikovnih tečajih, ki jih bo prihodnje leto organizirala na širši podlagi in upa počasi urediti stalno šolo. V prihodnjem letu pa namerava navezati čim tesnejše stike tudi z našimi visokošolkami, ki jih vabi v svojo sredo kot izredne članice. Poskušala bo najti čim izdatnejšo podporo za naš ženski akademski naraščaj. Glede tega ima zelo obsežne načrte. Tajnica je zaključila z besedami, da se naše akademsko izobražene žene, ki so imele srečo študirati na najvišjem znanstvenem in šolskem zavodu in si na njem širiti svoje znanje, zavedajo svojih dolžnosti. Zahtevajo pa pravico do dela in biti hočejo dobre žene in matere, dobre delavke v poklicih, dobre Slovenke in državljanke.

Poročala je še blagajničarka prof. Milena Mohoričeva, nato pa so bili izglasovani nekateri predlogi, med njimi glede doletil ženskega naraščaja na učiteljskih, ki ne bi smeli biti podvrženi takim omejitvam, pa tudi predlog glede nastavljanja ženskih ravnateljic na ženskih gimnazijah.

Diplomirani tehniki so zborovali

Zah... prost dostop na domače univerze in uveljavljanje novega zakona

Ljubljana, 24. aprila.

V soboto zvečer so pri »Sestici« zborovali člani ljubljanske sekcije Udruženja diplomiranih tehnikov kraljevine Jugoslavije. Zborovanje je vodil predsednik Kamil Hilbert. Iz zadnjega izrednega občnega zbora v decembru, ko je bil izvoljen nov odbor pod predsedstvom Hilberta, je bilo delovanje sekcije zelo pozitivno in uravnano na smotnejšo in odločnejšo pot, pa je bilo to videti tudi po številu udeležencev zborovanja, kar kaže, da se je tudi zanimanje članstva stopnjevalo. Zborovanje so obiskali tudi razni zastopniki, med njimi zastopniki Udruženja graditeljev, Zbornice za TOI, ravnateljstva tehnične srednje šole, Komiteta tehničnega dela, Kluba trgovskih akademikov in maturantov tehnične srednje šole. Te je predsednik toplo pozdravil.

IZ ZGODOVINE ORGANIZIRANIH TEHNIKOV

Predsednik je po pozdravi navzočih v svojem poročilu posvetil nekaj besed historijati organiziranja borbe diplomiranih tehnikov za izboljšanje položaja v njihovih vrstah. Organizacija je bila porojena l. 1923. po zaslugi prvih absolventov tedanje višje obrtne šole in je štela komaj 40 članov. Imenovali so jo Organizacijo strojnih in stavbnih tehnikov. Njen cilj je bil povezati vse tehnike v Sloveniji. Kljub tedanjim boljšim časom so ustanovitelji zaskrbljeno gledali na bodočnost stanu. Poleg močnega inženjskega življa se je pojavljala nov — diplomirani tehniki, ki so bili odločni terjati nekot svoj delež v stroki in zaslužku. Jasnje je bilo, čeprav marsikomu morda neprijetno, da bo moral inženjerski stan v marsičem deliti z novim stanom diplomiranih tehnikov. Potekala so leta borbe, toda čas in razum sta opravila svoje. Danes delajo diplomirani tehniki vzajemno z ostalimi

tehničnimi organizacijami za skupne interese na tehničnem in gospodarskem polju v okviru Komiteta tehničnega dela, ki je vrhovna organizacija vseh tehničnih združenj.

Z vsakim dnem so rastle vrste diplomiranih tehnikov, razproklopih po vsej državi v državnih, banovinskih, privatnih in samoupravnih službah. Postali so ogromna sila na tehničnem in gospodarskem polju. Kajti slično kakor v Ljubljani so tudi v ostalih delih države ustanovljali diplomirani tehniki svoje organizacije dokler l. 1934. ni bilo v Ljubljani ustanovljeno vsedržavno Udruženje.

OKRNJENE PRAVICE

Udruženje je trdnjava diplomiranih tehnikov in ima močna oporišča v svojih sekcijah v Beogradu, Ljubljani, Sarajevu, Novem Sadu, Splitu, Zagrebu, Drvarju in Nišu. Pred vrati je uresničenje zakona o diplomiranih tehnikih, ki naj bi zaščitil naziv in uredil delokrog v javnem in zasebnem udeleževanju. Druga točka je ureditev vstopa diplomiranih tehnikov na domače tehnične fakultete. Tehniki smatrajo za sramotno prizadevanje zapirati pred njimi vrata domačih univerz iz razlogov pomanjkljivosti splošne naobrazbe in sposobnosti. V to svrhu se bo 7. maja vršilo v Zagrebu protestno zborovanje UDTKJ, za katero se vršijo velike priprave. Zborovanje naj doseže odpravo tega, česar v tujini že davno več ne najdemo.

NOTRANJE IN ZUNANJE DELO

Podpredsednik Milan Gregorič, ki je opravljal v pretekli poslovni dobi tudi dela tajnika, je podal poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da je uprava, ki je delala komaj kak štiri mesece, naskočila delo z lepim elanom in da je tudi marsikaj opravila. V mnogih primerih je posredova-

la uspešno za službe, posebno v gradbeni stroki. Sodelovala je pri sestavi novega obrtnega zakona, ki posebno zadeva elektrotehnično stroko. Udeležila se je prvega kongresa diplomiranih tehnikov lani junija v Beogradu. Odbor je imel svoje delegate tudi v Komiteju tehničnega dela in sicer za gradbeno, strojno, elektrotehnično in geometrijsko stroko. Novi odbor katerega velika zasluga je, da je spet začelo izhajati glasilo UDT, je posvetil posebno pažnjo banovinskim tehnikom. Rezultat sestankov z njimi je bila spomenica na vsa merodajna mesta, ki ugotavlja položaj tehnikov v banovinski službi in navaja njih zahteve za izboljšanje krivičnega stanja. Glavna uprava je poslala sekciji osnutek zakona o diplomiranih tehnikih. Zakon zasleduje v glavnem uzakonjenje imena, nadalje uzakonjenje pridobitvenih pravic in razširjenje obsega dela. Zlasti važen bi bil ta zakon za strojno in elektrotehnično stroko, ker so zanj pravice po obrtniškem zakonu le neznatne in ne odgovarjajo zahtevam. Akcijski odbor v Zagrebu, ki je bil ustanovljen z namenom doseči pravico absolventov TSS vstop na domače tehnične fakultete agnilo pripravljala protestni miting v Zagrebu. Ljubljanska sekcija in glavna uprava zastopata stališče, naj bi za vstop na fakultete ne bil zahtevan diferencialni izpit, ker bi pomenil le, da je diplomski izpit na TSS manj vreden kot matura na drugih srednjih šolah. Odbor si je nadalje prizadeval urediti notranje poslovanje in arhiv, razpravljal pa je tudi o načinu, kako bi se dalo pridobiti več članov. Uredil in izpopolnil je strokovno knjižnico in pri tem posvetil največjo pozornost zbiranju zakonov in uredb, ki se tičejo stanu diplomiranih tehnikov, pa knjigam, ki obravnavajo slovenski narodni slog in slovensko narodno obrt. Od lanskega občnega zbora je pristopilo 36 novih članov in jih šteje sekcija sedaj 268.

Blagajnik Franc Kraigher je poročal o zadovoljivem stanju blagajne, nato pa je bil sprejet proračun za bodoče poslovno leto. Članarina bo ostala v znesku din 10. Po končanih poročilih odborikov in nadzornega odbora, v imenu katerega je Milan Mozetič predlagal razrešnico celemu odboru, so prisotni zastopniki pozdravili zborovalce. Med njimi je podpredsednik

Zbornice za TOI g. Ogrin naglasil, da se je vedno zavzemal za upravičene zahteve diplomiranih tehnikov in je to svojo pomoč obljubil tudi za bodoče. Povabil pa je zborovalce, naj sodelujejo pri bodoči velesejmski razstavi domače obrti.

NOVI ODBOR

Dnevni red zborovanja je bil izčrpan z volitvami. V teh so bili izvoljeni Kamil

Hilbert za predsednika, Milan Gregorič za podpredsednika, Crtomir Vrščaj za I. Dušan Vajda pa za II. tajnika, Franko Kraigher za blagajnika in Boris Race za gospodarja. Za odbornike Ludvik Mlakar, Jože Karlovšek in Edvard Krpan, za njih namestnike pa Janez Brilli in Ferdo Hladnik. Nadzorni odbor sestavljajo Pero Pavšič, Jože Senk, Stane Premru, Matija Litrop in Ferdo Lesjak.

Požig na parniku „Paris“

Požar se je širil istočasno od dveh, morda celo od treh strani

Tretjo največjo francosko ladjo parnik »Paris«, zgrajeno leta 1921 in dolgo 225 metrov, je uničil požar, ki je izbruhnil v torko pozno zvečer najmanj na dveh krajih istočasno in se zelo hitro razširil, čeprav so napeli gasilci s kopega in z mornarje vse sile, da bi parnik rešili. V sredo jutraj se je parnik potopil tako, da se je videl iz morja samo del boka. Tako so jeli pljuscati valovi čez vso ladjo, ki je bila še nedavno ponos francoskega trgovskega brodovlja. Nekateri dragoceni rokopi Narodne knjižnice so na parniku zgoreli. Parnik je bil zavarovan pri angleški zavarovalnici za 95.000.000 frankov. Stroški za nov parnik bi pa znašali okrog 400.000.000. Stokovnjaki menijo, da bo močnejši večji del trupa rešiti, če bo ladja pravočasno potegnjena na suho.

Preiskava še ni končana. Jasnje je pa že zdaj, da je bil požar podtaknjen. Širil se je istočasno od dveh, če ne celo od treh

strani. Točno sta ugotovljeni dve ognjišči, v pekarni in dve nadstropji višje v brivskem salonu. Pekari so priznali med zaslišanjem, da je bila ob njihovem odhodu še napol zakurjena peč za slaščice, kjer se je kurilo s premogom. Toda požar je nastal šest ur po njihovem odhodu in ni ga mogoče pripisati tej ne previdnosti pekov.

Minister trgovske mornarice Chappedaine, ki je osebno prevzel vodstvo preiskave, je potrdil, da so bile oblasti nekaj dni pred katastrofo opozorjene, da bo bodisi parnik »Paris« ali pa »Normandie« pogin v zrak. Oblasti so opozorile na to družbo, ki ji pripadata dva parnika. Obenem so pa ukrenile vse potrebno za varnost. Toda vsi ukrepi niso nič pomagali. Zločinci so opravili svoje delo in uničili je parnik, največja francoska ladja za »Normandie« in »Il de France«.

Horoskop preperečil možitev s kraljem

Zak... albanski kralj Zogu ni oženil s komteso Mikesovo

Bivši albanski kralj Zogu je bil pred svojo poroko z Geraldino Apopyeovo že poročen. Za ženo je imel hčerko albanskega poglavarja Verlicia. Z njo je imel sina, pozneje se je pa dal od nje ločiti. Sin, ki je veljal za prestolonaslednika, je po ločitvi izgubil pravico do prestola. Oče ločene prve kraljeve žene je pa vodil albansko delegacijo v Rim, ki je ponudila albansko krono italijanskemu kralju in abesinskemu cesarju.

Bivši kralj Zogu

Druga žena bivšega albanskega kralja naj bi ne postala njegova sedanja žena Geraldina, rojena princesa Apopyi. Še preden je Zogu spoznal njo — baje se je

Bivša kraljica

zaljubljen v njo po fotografiji, ki jo je videl v neki ilustrirani reviji — je bil Zogu v Budimpešti, kjer si je hotel poiskati primerno nevesto. In tam se je zagledal v lepo komteso Mikesovo, nekakšno monsignora Mikesa in sorodnico bivšega ministrskega predsednika grofa Bethlena. Vneto se je sukal okrog nje in povabil jo je tudi v Tirano na obisk. Komtesa je odpovala tja s svojo materjo in ko se je vrnila, se je po Budimpešti govorilo o skorajšnji zaroki.

Naenkrat so pa te vesti utihnile in nihče ni vedel, kaj se je zgodilo. Šele zdaj, po pobegu bivšega kralja iz Albanije, je prišla resnica na dan, Mati komtese Mikesove si je dala sestaviti horoskop albanskega kralja in bil je tako neugoden, da je svoji hčeri prepovedala vsako misel na možitev z albanskim kraljem. V horoskopu je bilo rečeno, da čaka kralja, ki se hoče oženiti, kruta usoda, da bo kmalu strmoglavljen s prestola in da bo moral bežati v inozemstvo. Zeno ob njegovi strani čakajo tudi težki časi.

To prorokovanje se je izpolnilo. Rodbina bivše albanske kraljice niti stila ni, da je bil sestavljen horoskop o albanskem kralju. Mati komtese Mikesove je molčala, hčerki pa pod nobenim pogojem ni hotela dovoliti, da bi se omožila s kraljem, ki ga je čakalo izgnanstvo.

Avtomobilska cesta Aljaska—Argentina

Gradnja velikih avtomobilskih cest je zopet potisnila v ospredje načrt moderne avtomobilske ceste, ki bi vezala Aljasko z Argentino. To ni nov načrt, kajti Avtomobilski klub v Južni Kaliforniji že dolgo leta propagira zgraditve te ceste. En del je že zgrajen, namreč oni preko Združenih držav. Težave pa so nastale z gradnjo ceste skozi Mehiko in srednjeameriške države. Stroški so namreč tako visoki, da bi jih majhne srednjeameriške države najbrž ne zmogle. Zato dosedanja pogajanja niso privedla do nobenega uspeha.

Nedavno se je znova govorilo o tej cesti in sicer na kongresu v Santiagu v Chile. Pozneje so bile vprašane vse v poštev prihajajoče države kaj mislijo glede stroškov. Istočasno so inženjerji izračunali koliko bo veljal najvažnejši del ceste od Mexico City do Paname. Po proračunu bi veljal ta del ceste nad 78.000.000 dolarjev. Od tega bi odpadlo na Mehiko 22.000.000. Odslek ceste v Guatemali bi veljal nad 13.000.000, v El Salvadoru nad 4.000.000, v Hondurasu pa tudi nad 4.000.000, v Nikaragui nad 8.000.000, v Costarici nad 12.000.000, v Panami tudi nad 12.000.000. Poedine države se morajo odločiti do 1. januarja 1942.

Florence Riddellova:

Nevarna ljubezen

Toda navzlic vsej njeni utrujenosti od dolge vožnje z vlakom, je zopet zavavalov v njenem srcu konec tiste njene stare pesmi:

»Kmalu... kmalu bom videla Dereka.«

Ves naslednji dan je ostala v bližini hotela in kratkočasila se je z ogledovanjem robe domačih trgovcev, ki so bili razložili po tleh vse, kar so hoteli prodati ter zahtevali od neizkušenih turistov, čim so zagledali v njihovih očeh le neznan žarek zanimanja, pretirano visoke cene.

Fenella je baš ogledovala arabsko narodno nošo, ki jo je dokaj zanimala, ko je stopil k nji David Kent.

— To mi je vseh in najbrž bom to nošo kupila, — je dejala in pokazala Kentu rdeče vezan telovnik, kakršnega nosijo arabske žene pod širokim belim plaščem, ki so vanj zavite od pete do glave. Rada bi pa imela cel kostum. Morda ga bom kdaj rabila, recimo na maškeraadi.

Deset minut pozneje, po dokaj ogorčenem barantanju med Davidom Kentom in zvitem arabskim trgovcem, je postala Fenella Grayeva srečna lastnica lepe narodne noše bogate Arabke. Naslednje uro je posvetila ogledovanju košaric drugih domačih trgovcev, kupila je nekatere zanimivosti, svilu, zapestnice in druge stvari, ki jih v resnici ni

potrebovala in ki jih je kupila samo zato, da so ji med barantanjem hitreje minili dolgi trenutki do Derekovega prihoda.

Prišel je tistega večera ob šestih Fenella je stala na balkonu pred svojo spalnico, naslonjena na ograjo in tako ga je zagledala. Stopal je po stezici čez vrt proti vходу v hotel. V naslednjem trenutku je dvignil glavo in zagledal Fenello.

Brž je zapustila balkon, odhitela skozi svojo sobo in po stopnicah v vežo. Tam jo je že čakal na stopnicah pred glavnim vhomom. Bleda liki biser je naenkrat vsa zardela, ko je zagledala njegov glas.

— Fenella!

— Oh, Derry —

Niti opazila ni njegove uniforme iz grobega blaga težkih čevljev, legionsarske čepice na njegovi glavi in ko ga je z obema rokama prišla za desnico, ni opazila, da je koža na nji hrapava. Vedela je samo to, da jo gledajo iz tega na solncu zagorelega obraza, na katerem sta bili dve trpi gubi od nosu do ust, te njegove drage modre oči in v te modre oči se je zagledala tako globoko, da se ji je zdelo, da zapušta duša njeno telo, da bi utonila v njih.

In David Kent, ki je bil neopaženo vstopil skozi druga vrata, je stal nekaj časa na pragu ter zrl na Fenello in tega vojaka francoske tujske legije. Potem se je pa obrnil na peti in zopet izginil. Iz oči sta mu odsevala začudenje in nesoglasje.

— To je torej tisti vzrok, — je pomislil naen-

krat. Ni čuda, da mi ni hotela ničesar povedati o svojih načrtih.

Fenella je odvedla Dereka v osamljeni kotiček vrta. V prvih trenutkih sploh nista mogla govoriti. Toliko je bilo tega, kar sta si hotela povedati, da sprva nista vedela, kje in kako bi začela.

— Derry, ali si že slisal o svoji materi? — je spregovorila Fenella končno.

Prikimal je. Očim mi je pisal. Nisem hotel, da bi zvedel, kaj se je zgodilo z menoj in v začetku mi je bilo žal, da je našel pismo, ki sem ga bil pisal svoji materi. Toda kaj za to, pa naj ve! Zdaj mi je že vseeno.

Iz njegovega glasu je odmevala strašna trpkost. To ni bil več tisti brezskrbni veseli, triindvajsetletni mladenič, to je bil moč, trezen mož, kaznovan in morda tudi skesan, mož, ki je moral zdaj prenašati neznozne muke.

Fenella mu je nežno pripovedovala o njegovi materi.

— Veseli me, da je pred svojo smrtjo zvedela, kaj se je zgodilo s teboj. Bila je mnogo srečnejša in lažje je umirala, ko sem ji povedala, da se napotim za teboj v Afriko, — mu je dejala končno.

— Ne, ne bila bi smela priti, Fenella, je vzkliknil. Tizigoun ni mesto za dekle kakor si ti, to je — to je peklo.

— Oh, Derry! Iz teh njegovih besed je spoznala vsaj senco tega, kar mu je bilo to novo življenje. — Saj zame ne gre, pač pa zate — Kaj je tu res tako hudo?

— Dejal sem ti, da je tu peklo. Ne, to je mnogo huje. — Zamejal se je, toda bil je trpek smeh, ki je rezal srce. — Toda ne smem se pritoževati, saj sem vse to zakrivil sam. Nimam pravice pritoževati se, z vsem se moram sprijazniti, sprijazniti se moram tudi s takim peklom — iskati v njem vsaj nekaj zabave.

Te besede je izgovoril tako, da je Fenella zadržala. V njegovih besedah je bilo nekaj skritega in grozečega. Fenella je prebledela. Derek je stal pred njo in zdaj se je ozrl na njo mračno, srepo in ukazujoče.

— Čuj, Fenella, — je dejal, — moram se že vrniti v te naše proklete vojašnice, odšel sem brez dovoljenja — toda podkupnina zmore vse tudi tu, v tujski legiji. Podkupil sem podčastnika, moral sem pa obljubiti, da se vrnem najkasneje čez eno uro. Nastal bi strašen vik in krič, če bi se ne vrnil. Tole sem ti hotel povedati, Fenella! Po nepotrebnem si prišla sem, tu nimaš kaj početi. Ponavljam, da to ni mesto zate. In nikakor mi ne moreš pomagati. Moraš se vrniti domov — takoj. Najpозneje jutri. Čuj me Fenella, najpозneje jutri. Ne bova se več videla, dolgo se ne bova videla, morda nikoli več. Zbogom, Fenella.

Fenella je odprla usta, toda preden je mogla spregovoriti, so se pojavili na stezici na vrtu trije hotelski gostje, stopajoči naravnost proti njima. Tudi Ellison jih je bil opazil.

— Dejal sem že, Fenella, da moraš jutri odpotovati. In na tem vztrajam. Zahtevam to od tebe. Zdaj pa zbogom.